EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 14.7.2021.
COM(2021) 557 final

2021/0218 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652

{SEC(2021) 657 final} - {SWD(2021) 620 final} - {SWD(2021) 621 final} - {SWD(2021) 622 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas zaļajā kursā ir noteikts mērķis līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti tādā veidā, kas veicina Eiropas ekonomiku, izaugsmi un darbvietu rašanos. Lai nodrošinātu šā mērķa sasniegšanu, siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 2030. gadam jāsamazina par 55 %, kā 2020. gada decembrī apstiprināja Eiropadome. Tādēļ savukārt ir jānodrošina ievērojami lielāks atjaunīgo energoresursu īpatsvars integrētā energosistēmā. Pašreizējais ES mērķrādītājs attiecībā uz atjaunīgās enerģijas īpatsvaru vismaz 32 % apmērā līdz 2030. gadam, kas noteikts Atjaunojamo energoresursu direktīvā, nav pietiekams un saskaņā ar klimata mērķrādītāja plānu ir jāpalielina līdz 38–40 %. Lai sasniegtu šo paaugstināto mērķrādītāju, ir vajadzīgi arī jauni papildu pasākumi dažādās nozarēs saskaņā ar Energosistēmas integrācijas, Ūdeņraža, Atkrastes atjaunīgās enerģijas un Biodaudzveidības stratēģijām.

Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšanas vispārīgie mērķi ir līdz 2030. gadam palielināt atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanu, veicināt labāku energosistēmas integrāciju un sekmēt klimata un vidisko mērķu sasniegšanu, tostarp biodaudzveidības aizsardzību, tādējādi mazinot visu paaudžu bažas par globālo sasilšanu un biodaudzveidības samazināšanos. Šai Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšanai ir būtiska nozīme, jo tā ļaus sasniegt paaugstināto klimata mērķrādītāju, kā arī aizsargāt mūsu vidi un veselību, mazināt mūsu energoatkarību un nostiprināt ES vadošo lomu tehnoloģiju un rūpniecības jomā, turklāt tā radīs darbvietas un sekmēs ekonomikas izaugsmi.

• Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā

Atjaunojamo energoresursu direktīva ir ES galvenais instruments, kura mērķis ir atjaunīgo energoresursu enerģijas apguves veicināšana. Atjaunojamo energoresursu direktīvas izskatīšana tiek veikta līdzās citiem pasākumiem. Tā ir daļa no plašākas darbības, kas ietekmē citus enerģētikas un klimata jomas tiesību aktus un rīcībpolitikas iniciatīvas, kā norādīts Eiropas zaļā kursa ceļvedī un paketē "Gatavi mērķrādītājam 55 %" Komisijas darba programmā 2021. gadam. Priekšlikums pārskatīt Atjaunojamo energoresursu direktīvu saskan ar:

i) ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, jo vislabāk oglekļa cenas noteikšana strādā kopā ar regulatīviem pasākumiem;

ii) Energoefektivitātes direktīvu, kura veicina atjaunīgās enerģijas efektīvu izmantošanu galapatēriņa nozarēs;

iii) Direktīvu par ēku energoefektivitāti, kurā paredzētas atbilstošas energoefektivitātes prasības attiecībā uz atjaunīgo enerģiju;

iv) Ekodizaina direktīvu, kas stimulē patērētājus atteikties no iekārtām, kurās izmanto fosilo kurināmo;

v) Zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības regulu, ar ko paredz uzņēmējiem stimulus emisiju piesaistes projektu, kas var būt biomasas avots, īstenošanai;

vi) Enerģijas nodokļu direktīvu, kas nodrošina, ka cenas veicina ilgtspējīgu praksi un stimulē ražošanu un izmantošanu;

vii) tiesību aktiem par kopīgiem centieniem, ar kuriem nosaka saistošus siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazinājuma normas nozarēs, uz kurām attiecas Atjaunojamo energoresursu direktīva, piemēram, transporta, ēku, lauksaimniecības un atkritumu nozarē;

viii) Degvielas kvalitātes direktīvu, kas veicina atjaunīgo un mazoglekļa degvielu izmantošanu transporta nozarē;

ix) Alternatīvo degvielu infrastruktūras direktīvu, kas veicina alternatīvu degvielu infrastruktūras, tostarp elektrisko transportlīdzekļu uzlādes punktu un dabasgāzes un ūdeņraža uzpildes punktu, izvēršanu;

x) priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijām un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013[1].

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Priekšlikuma pamatā pirmām kārtām ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD)[2] 194. panta 2. punkts, kas nodrošina juridisko pamatu, lai ierosinātu pasākumus jaunu un neizsīkstošu enerģijas veidu attīstībai, kas ir viens no LESD 194. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteiktajiem Savienības enerģētikas rīcībpolitikas mērķiem. Atjaunojamo energoresursu direktīvu, kuru grozīs ar šo priekšlikumu, pieņēma 2018. gadā arī saskaņā ar LESD 194. panta 2. punktu. Lai grozītu Direktīvu 98/70/EK par degvielas kvalitāti, kas pamatojas uz minēto pantu, LESD ir pievienots 114. pants, kas ir iekšējā tirgus juridiskais pamats.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Nepieciešamība pēc ES rīcības

Dalībvalstis saviem spēkiem nevar pietiekami nodrošināt izmaksefektīvu, paātrinātu ilgtspējīgas atjaunīgās enerģijas attīstību pilnīgāk integrētas energosistēmas ietvaros. Ir nepieciešama kopēja ES pieeja, lai nodrošinātu atbilstošus stimulus dalībvalstīm ar dažāda vēriena iecerēm nolūkā saskaņotā veidā paātrināt enerģētikas pāreju no tradicionālās energosistēmas, kurā izmanto fosilo kurināmo, uz pilnīgāk integrētu un energoefektīvāku energosistēmu, kurā ražošanai izmanto atjaunīgos energoresursus. Ņemot vērā to, ka dalībvalstu enerģētikas rīcībpolitika un prioritātes atšķiras, ES mēroga rīcība, visticamāk, nodrošinās nepieciešamo atjaunīgo energoresursu plašāku izmantošanu salīdzinājumā ar tikai valsts vai vietēja mēroga rīcību.

ES pievienotā vērtība

ES mēroga rīcība atjaunīgās enerģijas jomā dod pievienoto vērtību, jo tā ir efektīvāka un lietderīgāka par atsevišķu dalībvalstu rīcību un ļauj izvairīties no sadrumstalotas pieejas, saskaņoti risinot jautājumu par Eiropas energosistēmas pārkārtošanu. Tā nodrošina siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesārņojuma neto samazinājumu, aizsargā biodaudzveidību, izmanto iekšējā tirgus radītos ieguvumus, pilnībā izmanto apjomradītu ietaupījumu un Eiropas līmeņa tehnoloģiskās sadarbības sniegtās priekšrocības, kā arī rada investoriem pārliecību par ES mēroga tiesisko regulējumu. Atjaunīgās enerģijas īpatsvara palielināšana ES enerģijas galapatēriņā ir atkarīga no katras dalībvalsts nacionālā devuma. Tas būs vērienīgāks un

[1] COM(2020) 824 final.

[2] OV C 326, 26.10.2012., 1. lpp.

izmakslietderīgāks, ja tā pamatā būs kopējs tiesisks un rīcībpolitisks satvars, par ko panākta vienošanās.

- **Proporcionalitāte**

Vēlamais politikas risinājumu kopums uzskatāms par samērīgu, un tas iespēju robežās pamatojas uz pašreizējo rīcībpolitikas modeli. Vairākos variantos ir noteikti sasniedzamie mērķrādītāji vai kritēriji, bet līdzekļu izvēle šo mērķrādītāju sasniegšanai atstāta dalībvalstu ziņā. Līdzsvars starp pienākumiem un dalībvalstīm atstāto rīcības brīvību attiecībā uz to, kā mērķi sasniedzami, uzskatāms par pienācīgu, ņemot vērā to, ka klimatneitralitāte ir jāpanāk obligāti (sk. šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 3.3. un 7.5. iedaļu, SWD(2021)XXX).

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šis priekšlikums paredz grozīt minēto direktīvu. Ņemot vērā to, ka Atjaunojamo energoresursu direktīva pieņemta salīdzinoši nesen, tās izskatīšana aprobežojas ar faktoriem, kas uzskatāmi par nepieciešamiem, lai izmakslietderīgi sekmētu Savienības 2030. gada klimatisko ieceru īstenošanu, un nav direktīvas pilnīga pārskatīšana, tāpēc tās pārstrādāšana nav uzskatāma par nepieciešamu.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

Sākotnējais ietekmes novērtējums (ceļvedis) nolūkā saņemt atsauksmes bija publiskots no 2020. gada 3. augusta līdz 21. septembrim, un tika saņemtas 374 atbildes no ieinteresētajām personām no 21 dalībvalsts un septiņām trešām valstīm. Lielākā daļa atbilžu tika saņemtas no uzņēmumiem vai darījumdarbības apvienībām; mazāk atbilžu iesniedza NVO, anonīmi respondenti un iedzīvotāji. Turklāt Komisija saskaņā ar saviem labāka regulējuma noteikumiem 2020. gada 17. novembrī uzsāka 12 nedēļu ilgu sabiedrisku apspriešanu tiešsaistē. Tajā bija gan jautājumi ar atbilžu variantiem, gan atklāti jautājumi, kas aptvēra plašu tematu loku attiecībā uz Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšanu. Kopumā tika saņemtas 39 046 atbildes. Ieinteresēto personu viedokļi tika apkopoti arī divos darbsemināros — pirmais no tiem notika 2020. gada 11. decembrī (gandrīz 400 dalībnieku), bet otrais notika 2021. gada 22. martā (gandrīz 1000 dalībnieku).

Ieinteresēto personu viedokļu kopsavilkums

Lielākajā daļā (80 %) tiešsaistes sabiedriskajā apspriešanā saņemto atbilžu bija pausts atbalsts atjaunīgo energoresursu izmantošanas mērķrādītāja paaugstināšanai atbilstīgi klimata mērķrādītāja plānam (43 % atbilžu) vai lielākā mērā (37 % atbilžu). 61 % aptaujāto atbalstīja saistošu mērķrādītāju noteikšanu gan ES, gan valstu mērogā. Transports, kā arī siltumapgāde un aukstumapgāde bija divas visbiežāk minētās nozares, kurās, pēc respondentu domām, ir nepieciešami papildu centieni, un vairākums atbalstīja mērķrādītāju paaugstināšanu abās nozarēs vismaz līdz klimata mērķrādītāja plānā paredzētajam rādītājam. Vairāk nekā 38 000 dalībnieku sniegtajās atbildēs vienprātīgi tika prasīts biomasu no atjaunīgo energoresursu saraksta svītrot un ierobežot tās izmantošanu bioenerģijas ražošanā, atļaujot to iegūt tikai no vietējā mērogā pieejamiem atkritumiem un atlikumiem, savukārt arodbiedrību, uzņēmumu un lielākās daļas publiskā sektora iestāžu pārstāvji priekšroku deva biomasas ilgtspējas kritēriju atstāšanai bez grozījumiem.

Tiešsaistes sabiedriskajā apspriešanā un semināru laikā izteiktos ieinteresēto personu viedokļus ņēma vērā ietekmes novērtējumā, izstrādājot dažādus politikas risinājumus attiecīgajās rīcībpolitikas jomās.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ārēja pakalpojumu sniedzēja *Trinomics* veikts pētījums nodrošināja tehnisku atbalstu atjaunīgo energoresursu rīcībpolitikas izstrādē un īstenošanā. Arī klimata mērķrādītāja plāna ietekmes novērtējums un Komisijas veikts dalībvalstu nacionālo enerģētikas un klimata plānu novērtējums, un 2020. gada Progresa ziņojums par atjaunīgo enerģiju veidoja daļu no faktu bāzes.

Ietekmes novērtējumā turklāt tika izmantoti turpmāk uzskaitītie pētījumi.

- Tehniskais atbalsts atjaunīgo energoresursu rīcībpolitikas izstrādei un īstenošanai — efektivitātes uzlabošana ar nozaru integrācijas palīdzību.
- Atjaunīgā aukstumapgāde saskaņā ar pārskatīto Atjaunojamo energoresursu direktīvu.
- Atjaunīgā telpas siltumapgāde saskaņā ar pārskatīto Atjaunojamo energoresursu direktīvu.
- Rīcībpolitisks atbalsts siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizācijai.
- Centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes regulatīvie un tirgus nosacījumi.
- Iespējas un līmeņi attiecībā uz elektrifikāciju telpu siltumapgādē ēkās.
- Atjaunīgās siltumapgādes un aukstumapgādes paņēmieni, pasākumi un atskaites punkti pārstrādātās Atjaunojamo energoresursu direktīvas un pilnīgas dekarbonizācijas īstenošanai līdz 2050. gadam.
- Tehniskā palīdzība atjaunīgās nebioloģiskas izcelsmes šķidrās vai gāzveida transporta degvielas, kā arī reciklēta oglekļa degvielu potenciāla novērtēšanai, metodikas izstrādei nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo degvielu īpatsvara noteikšanai, kā arī satvara izstrādei attiecībā uz papildināmību transporta nozarē.
- Atļauju un administratīvo procedūru vienkāršošana ar atjaunīgajiem energoresursiem darbināmu iekārtu uzstādīšanai.
- Tehnisko prasību noteikšana un standartizācijas procesu veicināšana attiecībā uz izcelsmes apliecinājumiem, pamatojoties uz Direktīvu (ES) 2018/2001.
- Tehniskā palīdzība iespējas izveidot ES mēroga zaļo marķējumu novērtēšanai nolūkā veicināt ar jaunām iekārtām iegūtas atjaunīgās enerģijas izmantošanu.
- Jaunu izejvielu potenciāla novērtējums modernas biodegvielas ražošanai (ENER/C1/2019-412).
- Atbalsts ar *ILUC* saistīto noteikumu īstenošanā saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu direktīvu (ENER/C2/2018-462).
- Koksnes biomasas izmantošana enerģijas ražošanai ES (*JRC* ziņojums, 2021. gada janvāris).

- Darbības jomas pētījums, ar kuru nosaka tehniskās prasības un risinājumus Savienības datubāzei šķidro un gāzveida transporta degvielu izsekošanai.

Ietekmes novērtējums

Ietekmes novērtējumu, kas pievienots priekšlikumam, izstrādāja, izmantojot modelēšanu, ieinteresēto personu ieguldījumu, kā arī starpdienestu grupas ieguldījumu. Ziņojumu Regulējuma kontroles padomei iesniedza 2021. gada 10. martā. Regulējuma kontroles padome 2021. gada 19. aprīlī sniedza pirmo atzinumu par ietekmes novērtējumu, un pēc ietekmes novērtējuma atkārtotas iesniegšanas tā 19. maijā sniedza otru atzinumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ietekmes novērtējumā analizēti dažādi varianti, kā Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšana varētu efektīvi un lietderīgi veicināt atjaunināto mērķrādītāja sasniegšanu kā daļu no plašākas rīcībpolitikas paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %".

Attiecībā uz **kopējā atjaunīgās enerģijas mērķrādītāja** vērtību 0. variants (bez izmaiņām) neradīs iespēju nodrošināt, ka ES mēroga atjaunīgās enerģijas mērķrādītājs tiek izmantots nolūkā sasniegt vismaz 38–40 % īpatsvaru enerģijas galapatēriņā. 2. varianta (mērķrādītājs pārsniedz 40 %) īstenošanas rezultātā klimata mērķrādītājs, iespējams, tiktu pārsniegts un rastos nesaskanība ar citiem ES likumdošanas instrumentiem. Tādējādi 1. variantam (mērķrādītājs vismaz 38–40 % robežās) nepiemīt trūkumi, un tas ir vēlamais un efektīvais variants. Attiecībā uz mērķrādītāja būtību —, lai gan 1. varianta (saistoši valstu mērķrādītāji) īstenošanas rezultātā atjaunīgo energoresursu paaugstinātais īpatsvars tiktu sasniegts visefektīvāk, tas radītu problēmas ar subsidiaritāti. Pašreizējais Enerģētikas savienības pārvaldības process ir svarīgs pamats atjaunīgo energoresursu mērķrādītāja sasniegšanai. Nacionālo plānu pārskatīšanas procesa pirmais cikls, kas noslēdzās 2020. gadā, izrādījās sekmīgs, jo nacionālie devumi kopumā bija pietiekami vērienīgi, lai sasniegtu Savienības 2030. gada saistošo atjaunīgo energoresursu mērķrādītāju. Saskaņā ar Pārvaldības regulu dalībvalstīm līdz 2023. gada jūnijam jāiesniedz atjaunināto nacionālo enerģētikas un klimata plānu projekti, un tās jau tobrīd var parādīt, kā plāno sasniegt augstāko 2030. gada mērķrādītāju. Pašreizējās sistēmas efektivitātes un struktūras dēļ vēlamais variants ir 0. variants (saistoša ES mērķrādītāja un valstu brīvprātīga ieguldījuma saglabāšana).

Attiecībā uz **siltumapgādi un aukstumapgādi** 1. variants (nereglamentējoši pasākumi) neveicinās dalībvalstu centienus palielināt siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē izmantoto atjaunīgo energoresursu īpatsvaru vidēji vismaz par 1,1 procentpunktu gadā. ES klimata mērķrādītāja plānā noteiktā siltumapgādē un aukstumapgādē izmantotā atjaunīgo energoresursu rādītāja izteikšana vienota, saistoša, paaugstināta gada vidējā īpatsvara veidā, kas visās dalībvalstīs ir vienāds, kā tas paredzēts 3.b variantā, nav uzskatāma par samērīgu, lai gan tā ir visefektīvākā pieeja. Atjaunīgo energoresursu apjomu, kas būs nepieciešams 2030. gadā, varētu noteikt arī kā 3.c variantā ierosināto mērķrādītāju, bet tas atšķirtos no pašreizējā modeļa un varētu kavēt jau notiekošos īstenošanas centienus, lai gan galīgā mērķrādītāja 2030. gadam skaidra noteikšana būtu papildu ieguvums. 3.a variants apvienojumā ar nozares un ES atjaunīgo energoresursu izmantošanai piemērotu ēku un rūpniecības iekārtu atbilstošas konstrukcijas kritērijiem (3.d variants) būtu efektīvs, lai nodrošinātu nepieciešamo virzītājspēku kopumu šo nozaru turpmākai integrācijai energosistēmā. 3.a varianta gadījumā tiktu paredzēts atjaunīgo energoresursu izmantošanas pieauguma vienots minimālais rādītājs, nosakot pašreizējo indikatīvo gada pieauguma mērķrādītāju 1,1 procentpunkta apmērā kā minimālo sasniedzamo rezultātu un papildinot to ar konkrētiem "papildu uzdevumiem" dalībvalstīm, kas pārdalītu papildu centienus vēlamā atjaunīgo energoresursu līmeņa sasniegšanai 2030. gadā dalībvalstu vidū, balstoties uz to IKP un izmaksām. Konkrētām dalībvalstīm noteiktais papildu pieauguma apjoms varētu būt

līdzeklis, ar kuru novērtēt dalībvalstu ieceru relatīvo vērienu siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē, kā arī potenciāls nepilnību novēršanas pasākums citās nozarēs, kas nav siltumapgāde un aukstumapgāde, ja tās nesasniegtu kopējo atjaunīgo energoresursu īpatsvara mērķrādītāju 38–40 % apmērā. Šajā variantā ir apsvērta arī iespēja ieviest atjaunīgās enerģijas izmantošanas etalonu būvniecības nozarē.

2.a variantā paredzētais paplašinātais pasākumu saraksts nodrošina elastīgumu valstu līmenī un proporcionalitāti, kā arī dod dalībvalstīm pēc izvēles izmantojamu instrumentu kopumu. Projektā ir ņemtas vērā valstu un vietēja mēroga atšķirības apstākļu un sākotnējās situācijas ziņā, kā arī tiek nodrošināts skaidrs satvars visu līmeņu (valsts, reģionālā, vietējā) un visu veidu (no komunālo pakalpojumu sniedzējiem un uzņēmumiem un beidzot ar pašvaldībām un iedzīvotājiem, kuri ir patērētāji / ražojoši patērētāji) aktoriem.

Attiecībā uz **centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi** 3.c variants (kas paredz indikatīvā ikgadējā pieauguma mērķrādītāja viena procentpunkta apmērā palielināšanu līdz klimata mērķrādītāja plānā noteiktajam rādītājam 2,1 %, nemainot tā būtību) virzītu centralizētās siltumapgādes attīstību uz atjaunīgās enerģijas plašāku integrēšanu saskaņā ar klimata mērķrādītāja plānu un mērķi sasniegt oglekļneitralitāti, līdztekus ņemot vērā to, ka situācija dalībvalstīs ievērojami atšķiras. 3.b variants (indikatīvs ES atjaunīgās enerģijas mērķrādītājs attiecībā uz centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē izmantoto atjaunīgo energoresursu īpatsvaru) varētu radīt līdzīgus ieguvumus kā 3.c variants, taču tajā paredzētie noteikumi atšķiras no pašreizējiem, tas varētu kavēt jau notiekošo īstenošanu. Efektīvākais mērķrādītāja risinājums būtu 3.d variants (pieauguma mērķrādītāja viena procentpunkta apmērā palielināšana un tā noteikšana par saistošu), bet tas ir pārāk stingrs un atvēl dalībvalstīm mazāk rīcības brīvības. 3.a variants (bez izmaiņām) ļautu turpināt fosilā kurināmā izmantošanu centralizētajā siltumapgādē bez laika ierobežojuma, un tādējādi tas nesaskan ar izskatīšanas mērķiem. 2. variants (pasākumu saraksts) var būt patstāvīgs vai komplementārs, jo tas nodrošina skaidrāku satvaru centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes pārveidošanai, ar tās starpniecību veicina atjaunīgās enerģijas piegādi ēkās un padara to par galveno siltumapgādes dekarbonizācijas instrumentu, līdztekus veicinot enerģētikas nozares integrāciju valstu un ES energosistēmās. Vēlamais variants ir apvienot 2. variantu, kas paredz pasākumus, un 3.c variantā noteikto mērķrādītāja modeli, lai nodrošinātu, ka centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde atbilst Eiropas zaļā kursa mērķiem, sekmē klimata mērķrādītāja plāna izpildi un energosistēmu integrācijas mērķu sasniegšanu. Kopā ar variantiem, kas attiecas uz vispārējo siltumapgādi, aukstumapgādi un ēkām, ar šo variantu tiktu izveidots arī stimulējošs satvars viedas centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas, kurā izmanto atjaunīgos energoresursus, izveidei un paplašināšanai.

Attiecībā uz **atjaunīgo energoresursu elektroenerģijas integrēšanu** 1.1. variants (gandrīz reāllaikā pieejama informācija par tīkla piegādātās elektroenerģijas daļu, kas ražota no atjaunīgajiem energoresursiem) nodrošinātu efektīvus tirgu stimulējošus signālus, kas ir tieši saistīti ar atjaunīgo energoresursu iespiešanos tirgū un oglekļa emisiju samazināšanu, bez administratīvā sloga un saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem. 1.2. variants (informācija par atjaunīgo energoresursu īpatsvaru un SEG emisiju profilu) labvēlīgi ietekmētu patērētāju informētību, taču citādi tai būtu ierobežota pievienotā vērtība. 2.1.–2.3. variants aptver atšķirīgus intelektiskās uzlādes infrastruktūras optimizēšanas aspektus; to labvēlīgā ietekme uz kopējām īstenošanas izmaksām un ekonomikai radītie ieguvumi var būt visai dažādi. Lai nodrošinātu dalībvalstīm rīcības brīvību, kā vēlamais variants attiecībā uz viedās uzlādes funkciju, kas ietver divvirzienu uzlādi un papildu viedo uzlādes punktu izveidi, visos gadījumos tika izraudzīta īstenošana atbilstoši nacionālajam novērtējumam (2.1.B, 2.2.B un 2.3. variants). 3.1.–3.3. variantā ir novērsti dažādi šķēršļi agregēšanas un mobilitātes

pakalpojumu tirgū, kuri ierobežo konkurenci. 3.1. variants (kas nodrošina, ka tīkla operatori un tirgus dalībnieki elektroenerģijas akumulēšanas sistēmas vai ierīces neekspluatē diskriminējošā vai nesamērīgā veidā neatkarīgi no to lieluma (neliela vai liela mēroga) un tā, vai tās ir stacionāras vai mobilas, lai tās varētu piedāvāt elastības un balansēšanas pakalpojumus konkurētspējīgā veidā) ir jebkurā gadījumā izdevīgs variants. 3.2. variants (neatkarīgi agregēšanas un mobilitātes pakalpojumu sniedzēji var piekļūt pamatinformācijai par bateriju, piemēram, par tās veselības un uzlādes stāvokli) ir nepieciešams, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, un tā savlaicīga īstenošana radītu labvēlīgu ilgtermiņa ietekmi uz sadzīves bateriju īpašniekiem un elektrotransportlīdzekļu lietotājiem sniegto pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un izmaksām. Sagaidāms, ka 3.3 variants (kas paredz brīvas piekļuves nodrošināšanu visai publiski pieejamajai uzlādes infrastruktūrai) sniegs aizvien vairāk ieguvumu elektrotransportlīdzekļu skaita palielināšanās dēļ.

No apsvērtajiem variantiem attiecībā uz **atjaunīgās enerģijas izmantojuma palielināšanos transporta nozarē** 1.B varianta (papildus mērķrādītāja un apakšmērķrādītāja attiecībā uz modernām biodegvielām palielinājumam tiek ieviests īpašs apakšmērķrādītājs attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām) apvienojuma ar 2.A variantu (ar enerģiju saistīti pienākumi degvielas piegādātājiem), 2.C variantu (izvēle starp pieejām, kas aprakstītas pie 2.A varianta) un 2.B variantu (ar emisijām saistīti pienākumi degvielas piegādātājiem tiek atstāti dalībvalstu ziņā) vai 2.D variantu (ar emisijām saistīti pienākumi degvielas piegādātājiem; savukārt operatoriem ir jānodrošina modernu biodegvielu un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu minimālais īpatsvars) kopumā sniegtu vislabākos rezultātus. Lai gan visi varianti, izņemot 1. variantu, nodrošina nepieciešamo ieceru vērienu, pastāv būtiskas atšķirības. Uz enerģiju balstītie varianti var lielākā mērā veicināt novatorisku atjaunīgo un reciklēta oglekļa degvielu izstrādi un ražošanu, jo tie nodrošina visparedzamāko un stabilāko rīcībpolitisko satvaru investīcijām šādās tehnoloģijās. Varianti, kas balstīti uz SEG emisiju intensitāti, var veicināt uzlabojumus piegādes ķēdēs un atjaunīgo un mazoglekļa degvielu tehnoloģiju efektivitāti (to ražošanas izmaksas ir augstākas), un tie var sekmīgāk nodrošināt saskaņotību ar pieeju, kas izraudzīta saskaņā ar Degvielas kvalitātes direktīvu. Tomēr tādēļ būtu nepieciešams ieviest izmaiņas metodikā, ko izmanto SEG emisiju intensitātes noteikšanai.

Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanas veicināšana pilnībā atbilst Energosistēmas integrācijas stratēģijai un Ūdeņraža stratēģijai, kā arī klimata mērķrādītāja plānam, jo īpaši ņemot vērā perspektīvu pēc 2030. gada. Tas jo īpaši attiecas uz 1. variantu (nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu uzskaites jomas paplašināšana ārpus transporta nozares un minēto degvielu uzskaites konsekvences uzlabošana) un 3. variantu (īpašu apakšmērķrādītāju noteikšana attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām nozarēs, kurās ir grūti sasniegt dekarbonizāciju). Konkrēti, bet reāli sasniedzami apakšmērķrādītāji attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām transporta un rūpniecības nozarē 2030. gadam būtu pirmais posms ceļā uz to plašāku attīstību pēc 2030. gada.

Attiecībā uz atjaunīgo un mazoglekļa degvielu **sertifikāciju** tika izvērtēts 1.a variants (pašreizējās sertifikācijas sistēmas darbības jomas un satura pielāgošana nolūkā iekļaut visas degvielas, uz kurām attiecas Atjaunojamo energoresursu direktīva, tostarp reciklēta oglekļa degvielas) un 2.A variants (pašreizējās izcelsmes apliecinājumu sistēmas kā alternatīvas sertifikācijas sistēmas turpmāka izstrāde). Tiek uzskatīts, ka 1.a variantam ir labs potenciāls, lai nostiprinātu esošo sistēmu, un mazoglekļa degvielu sertifikācija ir jārisina atsevišķā tiesību akta priekšlikumā, piemēram, Ūdeņraža un dekarbonizētu gāzu tirgus dokumentu kopumā. IT izstrādes izvēles iepriekš apstiprinās Eiropas Komisijas Informācijas tehnoloģiju un kiberdrošības padome.

Attiecībā uz risinājumiem, kā nodrošināt **bioenerģijas ilgtspēju**, 1. variants (nereglamentējoši pasākumi) atvieglotu Atjaunojamo energoresursu direktīvas ilgtspējas kritēriju īstenošanu, bet tas neietver papildu aizsardzības pasākumus konstatēto risku novēršanai. 2. variants (pašreizējo ES bioenerģijas ilgtspējas kritēriju mērķtiecīga pastiprināšana) nodrošinātu vistiešāko aizsardzību pret riskiem, kas saistīti ar mežu biomasas ražošanu, teritorijās ar augstu biodaudzveidību. Ar to arī ieviestu papildu drošības pasākumus ar mērķi veicināt optimālus aprites cikla SEG emisiju aiztaupījumus un novērst jaunus biomasas neefektīvas izmantošanas gadījumus enerģētikas nozarē. 3. variants (regulējums attiecībā uz nelielām iekārtām) vēl vairāk paaugstinātu 2. varianta efektivitāti, pakļaujot reglamentācijai lielāku enerģētikā izmantotās biomasas apjomu ES. Tas arī palīdzētu pilnveidot sabiedrības pārraudzību pār biomasas ražošanu un izmantošanu. Pamatojoties uz 2., 3. un 4.2. variantu (kas paredz, ka dalībvalstis izstrādā atbalsta shēmas attiecībā uz biomasas kurināmo tā, lai pēc iespējas samazinātu izejvielu tirgus kropļojumus, ar mērķi līdz minimumam samazināt augstas kvalitātes apaļkoku izmantošanu), varētu samazināt veselu koku izmantošanu enerģijas ražošanai, kā noteikts ES Biodaudzveidības stratēģijā.

Papildus Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšanas galvenajiem mērķiem ierobežots skaits **papildu atbalsta jeb veicinošu pasākumu** varētu sekmēt atjaunīgo energoresursu izmaksefektīvu apguvi ar mērķi risināt vērienīguma nepietiekamību 2030. un 2050. gada perspektīvā, kā arī risināt sistēmas integrācijas nepietiekamību un atjaunināt bioenerģijas ilgtspējas noteikumus.

Attiecībā uz **elektroenerģijas pirkuma līgumiem** 1. variants (vadlīnijas) nodrošinās dalībvalstīm papildu norādījumus, nepalielinot administratīvo slogu, lai gan rezultativitāte būs atkarīga no šo vadlīniju īstenošanas. 2. variants (finansiāls atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem par elektroenerģijas pirkuma līgumu izmantošanu) labvēlīgi ietekmēs atjaunīgo energoresursu izmantošanu un Eiropas ekonomiku. 3. variants (regulatīvu pasākumu stiprināšana attiecībā uz elektroenerģijas pirkuma līgumiem) radītu dalībvalstīm papildu slogu, jo būtu jālikvidē visi nepamatotie šķēršļi, bet varētu nodrošināt papildu noteiktību atjaunīgās elektroenerģijas ražotājiem un patērētājiem. 1. un 2. variants ir uzskatāmi par vēlamo kombināciju.

Attiecībā uz **pārrobežu sadarbību** 1. variants (atjaunināti Komisijas norādījumi) pats par sevi nebūtu īpaši efektīvs, bet 2. variants (dalībvalstu pienākums izmēģināt pārrobežu sadarbību nākamo trīs gadu laikā) būtu mēreni efektīvs. Lai gan 3. variants (atbalsta shēmu obligāta daļēja atvēršana) un 4. variants (Savienības atjaunīgās enerģijas finansēšanas mehānisma plašāka izmantošana) būtu ļoti iedarbīgi, paredzams, ka 2. variants būs politiski pieņemamāks un līdz ar to vēlamais variants.

Attiecībā uz **atkrastes enerģijas** izmantošanas veicināšanu, ņemot vērā 1. varianta saistošo iedabu (kopīga plānošana), būtu ļoti efektīvi nodrošināt mērķrādītāju noteikšanu un īstenošanu katram jūras baseinam. Paredzams, ka 2. variants (viena atļauju izdošanas kontaktpunkta izveide katrā jūras baseinā) būs efektīvs, atvieglojot atļauju izdošanu pārrobežu atkrastes atjaunīgās enerģijas projektiem. Abu variantu apvienojums ir vēlamais variants

Attiecībā uz **rūpniecību** nav paredzams, ka 0. variants (bez izmaiņām) palielinās atjaunīgās enerģijas patēriņa īpatsvaru rūpniecības nozarē, radot nopietnas bažas par mērķa līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un 2050. gadā panākt klimatneitralitāti sasniegšanu. 1. variants (atjaunīgās enerģijas izmantošanas aspekta ieviešana Energoefektivitātes direktīvā paredzētajās revīzijās) bez jebkāda administratīvā sloga un saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem nodrošinātu efektīvus līdzekļus industriālo aktoru iepazīstināšanai ar esošajiem izmaksu lietderīgajiem risinājumiem pārejai uz atjaunīgo enerģiju. 2. variants (marķējums tādiem rūpniecības ražojumiem dažās nozarēs, attiecībā uz

kuriem tiek apgalvots, ka tos ražo, izmantojot atjaunīgos energoresursus) nodrošina efektīvus līdzekļus vienota un saskaņota tirgus izveidei tiem uzņēmumiem, kuri laiž tirgū ražojumus un pakalpojumus, kuri ražoti vai sniegti, izmantojot atjaunīgos energoresursus. Jebkāds obligāts marķējums būtu rūpīgi jāizstrādā nolūkā nodrošināt atbilstību PTO noteikumiem. 1. un 2. variants būtu savstarpēji papildinoši un visefektīvākie varianti apvienojumā ar indikatīvu mērķrādītāju attiecībā uz atjaunīgās enerģijas izmantošanu rūpniecībā.

Kopumā rīcībpolitiskie risinājumi rada ekonomiskus, vidiskus un sociālus ieguvumus. Drošāka ES energosistēma, kas mazāk atkarīga no importa, tiktu panākta ar atjaunīgās enerģijas, jo īpaši atkrastē ražotas, izmantošanas pieaugumu. Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšana, iespējams, sekmēs ekonomikas izaugsmi un investīcijas, radot kvalitatīvas darbvietas un samazinot fosilā kurināmā importu un enerģijas izmaksas patērētājiem un uzņēmumiem. Tiek prognozēts, ka daudzi rīcībpolitikas risinājumi radīs darbvietas saskaņā ar paredzēto zaļo un digitālo atveseļošanos. Paredzams, ka tas labvēlīgi ietekmēs nodarbinātību, jo īpaši nozarēs, kas saistītas ar atjaunīgo enerģiju, veicinot nodarbinātību un prasmju apguvi būvniecības un energoapgādes nozarēs un darbvietu pārvirzi starp minētajām nozarēm. Attiecinot uz vienu izdotu eiro, atjaunīgās enerģijas izmantošana rada gandrīz par 70 % vairāk darbvietu nekā izdevumi par fosilo kurināmo, un saules fotoelementi rada vairāk nekā divtik darbvietu uz vienu saražotu elektroenerģijas vienību salīdzinājumā ar ogļu vai dabasgāzes izmantošanu. No ilgtspējīgiem atjaunīgajiem resursiem, tostarp atjaunīgā ūdeņraža, iegūtas enerģijas plašāka izmantošana samazinātu SEG emisijas. Fosilā kurināmā aizstāšana turklāt samazinās gaisa piesārņojumu un labvēlīgi ietekmēs veselību. Autotransporta elektrifikācija, izmantojot atjaunīgos energoresursus, īpaši labvēlīgi ietekmētu situāciju gaisa piesārņojuma ziņā pilsētās, savukārt, piemēram, ēku siltumapgādes pāreja uz elektroenerģiju ievērojami samazinātu SEG un citu gaisa piesārņotāju emisijas, ko rada ēkas Eiropā, kuras pašlaik lielā mērā ir atkarīgas no fosilā kurināmā. Gaisa kvalitāti pilsētās cita starpā uzlabos arī atjaunīgā siltumapgāde, jo īpaši centralizētā siltumapgāde pilsētās. Labvēlīgas ietekmes uz biodaudzveidību pamatā būs stingrāki bioenerģijas ilgtspējas kritēriji. Tas var samazināt biomasas kurināmā importu no valstīm ārpus ES, ja trešās valstis nevēlēsies tos ievērot un eksportu ES vietā novirzīs uz citām valstīm.

Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšana radīs galvenokārt praktiskas sekas dalībvalstu pārvaldes iestādēm, ņemot vērā to, ka būs jāievēro augstāki (saistoši) mērķrādītāji, kuri ir attiecīgi jāizstrādā un jāuzrauga. Citas darbības, kas jāveic valsts pārvaldei, ietver atjaunīgo energoresursu izmantošanas popularizēšanu un veicināšanu vairāku energonesēju griezumā.

- Normatīvā atbilstība un vienkāršošana

Laikposmā no 2014. līdz 2016. gadam tika veikts Atjaunojamo energoresursu direktīvas novērtējums saskaņā ar Normatīvās atbilstības un izpildes programmu (*REFIT*). Ņemot vērā to, ka Atjaunojamo energoresursu direktīva pieņemta salīdzinoši nesen, tās ierosinātā pārskatīšana aprobežojas ar faktoriem, kas uzskatāmi par nepieciešamiem, lai izmakslietderīgi sekmētu Savienības 2030. gada klimatisko ieceru īstenošanu, un nav direktīvas pilnīga pārskatīšana. Ietekmes novērtējumā tika apzinātas tiesību aktu vienkāršošanas un regulatīvo izmaksu samazināšanas iespējas.

Izmaiņas atbilstības pārraudzības režīmā nav paredzētas.

Lai palielinātu atjaunīgās enerģijas izmantošanu siltumapgādē un aukstumapgādē, kā arī ēkās, būs nepieciešami būvdarbi/renovācija, tādējādi palielinot nodarbinātību nozarē. Līdz 95 % būvniecības, arhitektūras un inženiertehnisko uzņēmumu ir mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), tāpēc ir iespējama labvēlīga ekonomiskā ietekme uz tiem. Norādījumi un finansiāls

atbalsts elektroenerģijas pirkuma līgumiem palīdzēs MVU, kuriem trūkst resursu, izpildīt sarežģītus līgumus. Stingrāki kritēriji attiecībā uz meža biomasu var palielināt administratīvās izmaksas un slogu mazajiem un vidējiem ekonomikas dalībniekiem.

Lai nodrošinātu godīgu konkurenci vienotajā tirgū, visiem ekonomikas dalībniekiem jāpiemēro vienādi noteikumi. Tādējādi priekšlikums neparedz atbrīvojumu MVU vai mikrouzņēmumiem, izņemot vienkāršotu pārbaudes mehānismu nodrošināšanu nelielām enerģijas ražošanas iekārtām. Tomēr paredzētā ekonomiskā ietekme arī varētu dot labumu MVU, jo lielāko daļu atjaunīgās enerģijas tehnoloģiju, jo īpaši saules fotoelementu, izmantošanas vērtības ķēdes uztur MVU.

Pamattiesības

Attiecībā uz atbilstību Pamattiesību hartai šīs izskatīšanas galvenais mērķis ir palielināt atjaunīgās enerģijas izmantošanu un samazināt SEG emisijas, un tas pilnībā atbilst Hartas 37. pantam, kas paredz, ka augstam vides aizsardzības līmenim un vides kvalitātes uzlabošanai jābūt integrētai Savienības rīcībpolitikās un nodrošinātai saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ar šo priekšlikumu groza spēkā esošu direktīvu par atjaunīgās enerģijas izmantošanu, un tādējādi tiek lēsts, ka administratīvā ietekme un izmaksas būs mērenas, jo ir izveidota lielākā daļa nepieciešamo struktūru un noteikumu. Priekšlikums neradīs papildu izmaksas Savienības budžetā.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Pēc tam, kad abi likumdevēji būs pieņēmuši šo grozīto direktīvu, Komisija transponēšanas periodā veiks turpmāk uzskaitītās darbības, lai atvieglotu tās transponēšanu:

– atbilstības tabulas, kas ir gan dalībvalstu, gan Komisijas transponēšanas kontrolsaraksts, izstrāde,

– sanāksmju organizēšana ar dalībvalstu ekspertiem, kas atbild par direktīvas dažādo daļu transponēšanu, lai apspriestu, kā tās transponēt un kliedēt šaubas, vai nu ar Saskaņoto rīcību attiecībā uz atjaunīgajiem energoresursiem (*CA-RES*), vai komitejas formā,

– pieejamība divpusējām sanāksmēm ar dalībvalstīm un to uzaicinājumiem, ja rodas konkrēti jautājumu par direktīvas transponēšanu.

Pēc transponēšanas termiņa beigām Komisija veiks visaptverošu novērtējumu par to, vai dalībvalstis ir pilnībā un pareizi transponējušas direktīvu.

Ar Regulu (ES) Nr. 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību tika izveidota integrēta enerģētikas un klimata plānošanas, monitoringa un ziņošanas sistēma, lai pārraudzītu virzību uz klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanu saskaņā ar Parīzes nolīguma pārredzamības prasībām. Dalībvalstīm līdz 2019. gada beigām bija jāiesniedz Komisijai integrētie valsts enerģētikas un klimata plāni, aptverot Enerģētikas savienības piecas dimensijas laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam. Sākot no 2023. gada, dalībvalstīm katru otro gadu ir jāziņo par plānu īstenošanas gaitu, turklāt līdz 2023. gada

30. jūnijam tām ir jāpaziņo Komisijai par plānu atjauninājumu projektiem, bet galīgie atjauninājumi jāiesniedz līdz 2024. gada 30. jūnijam. Šis atjauninājums, kas jāveic 2024. gadā, aptvers plānošanas pienākumus, kuri saistīti ar visiem jaunajiem mērķrādītājiem, par ko panākta vienošanās Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšanā. Visas papildu plānošanas un ziņošanas prasības, kas noteiktas šajā priekšlikumā, neradīs jaunu plānošanas un ziņošanas sistēmu, bet uz to attieksies spēkā esošā plānošanas un ziņošanas sistēma saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999. Turpmākā Pārvaldības regulas pārskatīšana ļautu konsolidēt šīs ziņošanas prasības.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Pēc Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma lietā Eiropas Komisija / Beļģijas Karaliste (lieta C-543/17) dalībvalstīm paziņojumam par valsts transponēšanas pasākumiem jāpievieno pietiekami skaidra un precīza informācija, norādot, kuros valsts tiesību aktos transponēti attiecīgās direktīvas noteikumi. Tas jāsniedz par katru pienākumu, ne tikai "panta līmenī". Ja dalībvalstis izpilda šo pienākumu, tām principā nebūtu nepieciešams nosūtīt Komisijai skaidrojošus dokumentus par transponēšanu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Galvenie noteikumi, ar kuriem būtiski groza Direktīvu (ES) 2018/2001 vai pievieno jaunus elementus, ir uzskaitīti turpmāk.

Ar 1. panta 1. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 2. pantu, grozot nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu un standartvērtības definīciju un pievienojot jaunas kvalitatīvu apaļkoku, atjaunīgo degvielu, tirdzniecības zonas, viedās uzskaites sistēmas, uzlādes punkta, tirgus dalībnieka, elektroenerģijas tirgus, sadzīves baterijas, elektrotransportlīdzekļa baterijas, rūpnieciskās baterijas, veselības stāvokļa, uzlādes stāvokļa, jaudas iestatījuma punkta, viedās uzlādes, regulatīvās iestādes, divvirzienu uzlādes, parastas jaudas uzlādes punkta, industrijas, neenerģētisku vajadzību, plantācijas meža un stādīta meža definīcijas.

Ar 1. panta 2. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 3. panta 1. punktu ar atjaunināto ES mērķrādītāju 2030. gadam, proti, Savienības enerģijas bruto galapatēriņā 2030. gadā no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvars ir vismaz 40 %. Ar to groza arī 3. panta 3. punktu nolūkā pastiprināt pienākumu līdz minimumam samazināt tādu nevajadzīgu tirgus izkropļojumu risku, ko rada atbalsta shēmas, kā arī nepieļaut atbalstu dažu izejvielu izmantošanai enerģijas ražošanai pēc kaskādes principa. Ar to arī tiek ieviests pienākums, ievērojot dažus izņēmumus, pakāpeniski pārtraukt atbalstu elektroenerģijas ražošanai no biomasas, sākot ar 2026. gadu. Turklāt 1. panta 2. punktā ir pievienots jauns punkts par elektrifikāciju, lai palīdzētu dalībvalstīm nodrošināt valsts ieguldījumu.

Ar 1. panta 3. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 7. pantu, paredzot enerģijas, kas no iegūta no atjaunīgajiem energoresursiem, īpatsvara atjaunināto aprēķina metodi, lai i) enerģija, kas iegūta no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, tiktu uzskaitīta nozarē, kurā tā tiek patērēta (elektroenerģija, siltumapgāde, aukstumapgāde vai transporta nozare), un ii) atjaunīgā elektroenerģija, ko izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanai, netiktu iekļauta no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas bruto galapatēriņa aprēķinā attiecīgajā dalībvalstī.

Ar 1. panta 4. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 9. panta 1. punktu, pievienojot papildu punktu par dalībvalstu pienākumu triju gadu laikā īstenot pārrobežu izmēģinājuma projektu, un ar to groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 9. panta 7. punktu, pievienojot papildu punktu par kopīgu atkrastes enerģētikas plānošanu katrā jūras baseinā, saskaņā ar kuru dalībvalstīm līdz 2050. gadam kopīgi jānosaka un jāvienojas par sadarbību attiecībā uz atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas apjomu, kas jāizvērš katrā jūras baseinā, ar starpposma rādītājiem 2030. un 2040. gadā.

Ar 1. panta 5. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 15. pantu, svītrojot 4.–7. punktu attiecībā uz ēkām, kas tagad iekļauti jaunā 15.a pantā, atjauninot atsauces uz standartiem, pastiprinot noteikumu par atjaunīgo energoresursu pirkuma līgumiem un pievienojot klauzulu par administratīvo procedūru izskatīšanu gadu pēc grozītās direktīvas spēkā stāšanās.

Direktīvas 1. panta 6. punktā ir iekļauts jauns 15.a pants par atjaunīgās enerģijas integrēšanu un pasākumiem, kas nodrošina siltumapgādes un aukstumapgādes iespēju ēkās. Šis jaunais pants ietver jaunu indikatīvu Savienības mērķrādītāju līdz 2030. gadam panākt, lai ēkās izmantoto atjaunīgo energoresursu īpatsvars sasniegtu 49 %, un atsauci uz jauno "efektīvas centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes" definīciju, ko iekļaus pārstrādātajā Energoefektivitātes direktīvā, kas ir viens no veidiem, kādos nodrošināt obligātu atjaunīgo energoresursu izmantojuma pakāpi jaunās ēkās un ēkās, kurās veikta būtiska atjaunošana. Tas pielāgo Atjaunojamo energoresursu direktīvas 15. panta punktos iekļauto tekstu par ēkām nolūkā tās sasaistīt ar atjaunīgo energoresursu indikatīvo mērķrādītāju sasniegšanu un veicināt pāreju no fosilā kurināmā uz atjaunīgo energoresursu izmantošanu siltumapgādes sistēmās, kā arī panākt saskaņotību ar Direktīvu par ēku energoefektivitāti.

Ar 1. panta 7. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 18. panta 3. punktu ar pielāgotām rindkopām par uzstādītāju kvalifikācijas un sertifikācijas prasībām nolūkā risināt atjaunīgās siltumapgādes sistēmu uzstādītāju trūkuma problēmu, kas kavē pakāpenisku atteikšanos no fosilā kurināmā sistēmām. Ar to arī svītro sarakstu, kurā uzskaitīti konkrēti atjaunīgās siltumapgādes tehnoloģiju veidi, un aizstāj to ar vispārēju atsauci uz atjaunojamo energoresursu siltumapgādes sistēmām. Ar to groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 18. panta 4. punktu, nosakot dalībvalstīm pienākumu īstenot pasākumus dalības apmācības programmās atbalstam. Iepriekš paredzētā iespēja dalībvalstīm publiskot kvalificēto uzstādītāju sarakstu ir padarīta par prasību.

Ar 1. panta 8. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 19. panta 2. un 8. punktu nolūkā novērst iespēju, ka dalībvalstis varētu neizsniegt izcelsmes apliecinājumus ražotājam, kas saņem finansiālu atbalstu, sasaistot to ar izmaiņām, kas skar 15. pantā minētos elektroenerģijas pirkuma līgumus.

Ar 1. panta 9. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 20. panta 3. punktu, pievienojot jaunu papildu rindkopu nolūkā veicināt energosistēmu integrāciju, aptverot centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas un citus energotīklus, vajadzības gadījumā pieprasot dalībvalstīm izstrādāt efektīvu centralizētas siltumapgādes un aukstumapgādes modeli, lai veicinātu atjaunīgo energoresursu izmantošanu siltumapgādē un aukstumapgādē.

Ar 1. panta 10. punktu Atjaunojamo energoresursu direktīvā iekļauj jaunu 20.a pantu, ar ko veicina no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas sistēmas integrāciju, paredzot šādus pasākumus:

- PSO un SSO ir pienākums darīt pieejamu informāciju par atjaunīgo energoresursu īpatsvaru to piegādātajā elektroenerģijā un ar to saistīto SEG emisiju apjomu nolūkā uzlabot pārredzamību un sniegt plašāku informāciju elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, agregatoriem, patērētājiem un galalietotājiem,
- akumulatoru ražotājiem jānodrošina akumulatoru īpašniekiem un trešām personām, kas rīkojas to vārdā, piekļuve informācijai par akumulatoru jaudu, veselības un uzlādes stāvokli un jaudas iestatījumu,
- dalībvalstīm jānodrošina viedās uzlādes iespējas publiski nepieejamos parastas jaudas uzlādes punktos, ņemot vērā to nozīmi energosistēmu integrācijā,
- dalībvalstīm jānodrošina, ka reglamentējošie noteikumi par akumulēšanas un balansēšanas aktīvu izmantošanu nediskriminē nelielās un/vai mobilās akumulēšanas sistēmas un nekavē to dalību elastības, balansēšanas un akumulēšanas pakalpojumu tirgū.

Ar 1. panta 11. punktu Atjaunojamo energoresursu direktīvā iekļauj jaunu 22.a pantu par atjaunīgās enerģijas integrēšanu rūpniecībā, paredzot indikatīvu mērķrādītāju panākt atjaunīgo energoresursu īpatsvara vidējo pieaugumu 1,1 procentpunkta apmērā gadā un saistošu 50 % mērķrādītāju nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, ko izmanto par ievadmateriālu vai enerģijas nesēju. Ar to arī tiek ieviesta prasība, ka videi nekaitīgu rūpniecības ražojumu marķējumā saskaņā ar vienotu ES mēroga metodiku jānorāda izmantotās atjaunīgās enerģijas procentuālā daļa.

Ar 1. panta 12. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 23. panta 1. punktu nolūkā padarīt gada pieaugumu 1.1 procentpunkta apjomā siltumapgādē un aukstumapgādē par saistošu pamatprincipu, un pievieno papildu punktu, kurā dalībvalstīm uzlikts pienākums veikt to potenciāla novērtējumu attiecībā uz enerģiju, kas iegūta no atjaunīgajiem energoresursiem, kā arī siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē radītā atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantošanu. Ar to groza arī Atjaunojamo energoresursu direktīvas 23. panta 4. punktu, iekļaujot tajā plašu pasākumu klāstu, kas palīdzētu dalībvalstīm īstenot siltumapgādes un aukstumapgādes mērķrādītāju. Tas arī pastiprina šo punktu, paredzot, ka dalībvalstīm jānodrošina — nevis jācenšas nodrošināt — pasākumu pieejamība visiem patērētājiem, jo īpaši patērētājiem no mazturīgām vai neaizsargātām mājsaimniecībām, kuriem citādi nebūtu pietiekama sākotnējā kapitāla, lai gūtu labumu no minētajiem pasākumiem.

Ar 1. panta 13. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 24. panta 1. punktu, atjauninot punktu attiecībā uz informāciju par atjaunīgās enerģijas īpatsvaru centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmās. Ar 1. panta 13. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 24. panta 4. punktu, atjauninot to attiecībā uz enerģijas, kas iegūta no atjaunīgajiem energoresursiem, un centralizētā siltumapgādē un aukstumapgādē radītā atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantošanas īpatsvara pieauguma mērķrādītāja palielināšanu no 1 procentpunkta līdz 2,1 procentpunktiem, kā arī pievienojot jaunu punktu, ar kuru paplašināta iespēja trešām personām uzstādīt centralizētas siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas ar jaudu virs 25 MWth gadījumos, kad tas ir lietderīgi. Ar 1. panta 13. punktu groza Atjaunojamo

energoresursu direktīvas 24. panta 5. punktu, atjauninot rindkopu, kurā pievienota atsauce uz jauno efektīvas centralizētas siltumapgādes definīciju (ar ko jāpapildina pārstrādātā Energoefektivitātes direktīva) un pieprasīts dalībvalstīm ieviest mehānismu jautājumu par nepamatotiem atteikumiem trešo personu piekļuvei risināšanai. Atjaunojamo energoresursu direktīvas 24. panta 6. punktu groza ar jaunu rindkopu par satvaru koordinācijas atvieglošanai starp aktoriem, kuri iesaistīti atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantošanā. Ar 1. panta 13. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 24. panta 8. punktu, atjauninot rindkopas, kurās noteikts, ka SSO ik pēc četriem gadiem izvērtē centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmu spēju sniegt balansēšanas un citus sistēmas pakalpojumus. Atjaunojamo energoresursu direktīvas 24. panta 9. punktu groza, atjauninot to attiecībā uz dalībvalstu pienākumu nodrošināt, lai patērētāju tiesības un centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu ekspluatācijas noteikumus saskaņā ar pārskatīto regulējumu precīzi definētu, darītu publiski pieejamus un īstenotu kompetentā iestāde. Atjaunojamo energoresursu direktīvas 24. panta 10. punktu groza, atjauninot to ar labotām mijnorādēm un pievienojot jaunu efektīvas centralizētās siltumapgādes definīciju (ar ko jāpapildina pārstrādātā Energoefektivitātes direktīva).

Ar 1. panta 14. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 25. panta 1. punktu, palielinot ieceru vērienīgumu attiecībā uz atjaunīgo energoresursu izmantošanu transporta nozarē, nosakot siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazināšanas mērķrādītāju 13 % apjomā, palielinot apakšmērķrādītāju attiecībā uz modernām biodegvielām no vismaz 0,2 % 2022. gadā līdz 0,5 % 2025. gadā un 2,2 % 2030. gadā un nosakot apakšmērķrādītāju attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām 2,6 % apmērā. Ar 1. panta 14. punktu ievieš arī kredītu mehānismu elektromobilitātes veicināšanai, saskaņā ar kuru ekonomikas dalībnieki, kas piegādā atjaunīgo elektroenerģiju elektrotransportlīdzekļiem, izmantojot publiskas uzlādes stacijas, saņems kredīta apjomu, ko tie var pārdot degvielas piegādātājiem, kuri tos var izmantot, lai izpildītu degvielas piegādātājiem noteiktās saistības.

Ar 1. panta 15. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 26. pantu nolūkā atspoguļot transporta jomai noteikto siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes mērķrādītāju.

Ar 1. panta 16. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 27. panta 1. punktu, ieviešot noteikumus to degvielu siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma aprēķinam, kas iegūtas, izmantojot atjaunīgos energoresursus, transporta nozarē, kā arī mērķrādītāju attiecībā uz modernām biodegvielām, biogāzi un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām aprēķinam. Ar 1. panta 16. punktu svītro Atjaunojamo energoresursu direktīvas 27. panta 2. punktu nolūkā atteikties no reizinātājiem, kas saistīti ar transporta nozarē izmantotām konkrētām atjaunīgajām degvielām un atjaunīgo elektroenerģiju. Ar 1. panta 16. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 27. panta 3. punktu nolūkā atteikties no papildsamazinājuma satvara attiecībā uz elektroenerģiju transporta nozarē un pieņemt noteikumus par aprēķiniem attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām no elektroenerģijas, neatkarīgi no nozares, kurā šādas degvielas tiek patērētas.

Ar 1. panta 17. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 28. pantu, svītrojot punktus par Savienības datubāzi, kas tagad ir reglamentēta 31.a pantā, un svītrojot 5. punktā minēto pilnvarojumu pieņemt deleģētu aktu, ar ko precizē metodiku, ar kuru novērtē siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu, ko dod nebioloģiskas izcelsmes

atjaunīgās degvielas un reciklēta oglekļa degvielas, ko tagad reglamentē 1. panta 20. punkts.

Ar 1. panta 18. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 29. panta 1., 3., 4., 5. un 6. punktu, atjauninot tos nolūkā mērķtiecīgi pastiprināt pašreizējos ilgtspējas kritērijus, piemērojot spēkā esošos zemes lietojuma kritērijus (piemēram, neizmantojamas teritorijas) attiecībā uz lauksaimniecības biomasu arī meža biomasai (tostarp no ļoti daudzveidīgiem pirmatnējiem mežiem un kūdrājiem). Šos pastiprinātos kritērijus piemēro nelielām siltuma un elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kurās izmanto biomasu un kuru kopējā nominālā siltumietilpība ir mazāka par 5 MW. Ar 1. panta 18. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 29. panta 10. punktu, iekļaujot tajā atjauninājumu, ar kuru esošās siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma robežvērtības elektroenerģijas ražošanai, siltumapgādei un aukstumapgādei, izmantojot biomasas kurināmo, attiecina uz esošām iekārtām (ne tikai jaunām iekārtām). Ar 1. panta 18. punktu Atjaunojamo energoresursu direktīvas 29. panta 6. punktam pievieno papildu elementus nolūkā līdz minimumam samazināt mežizstrādes nelabvēlīgo ietekmi uz augsnes kvalitāti un biodaudzveidību.

Ar 1. panta 19. punktu Atjaunojamo energoresursu direktīvā iekļauj jaunu 29.a pantu par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām un pārstrādātām oglekļa degvielām, lai no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām iegūtu enerģiju varētu ņemt vērā attiecībā uz šajā direktīvā noteiktajiem mērķrādītājiem tikai tādā gadījumā, ja to radītais SEG emisiju aiztaupījums ir vismaz 70 %, savukārt no reciklēta oglekļa degvielām iegūtu enerģiju varētu ņemt vērā attiecībā uz transporta nozares mērķrādītāju tikai tādā gadījumā, ja to radītais SEG emisiju aiztaupījums ir vismaz 70 %.

Ar 1. panta 20. punktu groza Atjaunojamo energoresursu direktīvas 30. pantu nolūkā to pielāgot 29.a un 31.a pantā izdarītajiem grozījumiem. Ar to ievieš arī vienkāršotu pārbaudes mehānismu iekārtām, kuru jauda ir no 5 līdz 10 MW.

Ar 1. panta 21. punktu svītro Atjaunojamo energoresursu direktīvas 31. panta 2., 3. un 4. punktu, kas reglamentē iespēju izmantot reģionālās audzēšanas vērtības, lai plašāk veicinātu ražotāju individuālos centienus samazināt izejvielu radītu siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitāti.

Ar 1. panta 22. punktu Atjaunojamo energoresursu direktīvā iekļauj jaunu 31.a pantu, ar kuru reglamentē Savienības datubāzi, paplašinot tās darbības jomu nolūkā ietvert degvielas ne tikai transporta nozarē. Tas ļaus izsekot šķidrās un gāzveida atjaunīgās degvielas un reciklēta oglekļa degvielas, kā arī to aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisijas. Datubāze ir monitoringa un ziņošanas instruments, kurā degvielas piegādātājiem ir jāievada informācija, kas nepieciešama, lai pārbaudītu, vai tie atbilst 25. pantā noteiktajam degvielas piegādātāju pienākumam.

Ar 2. pantu tiek grozīta Regula (ES) 2018/1999 nolūkā mainīt Savienības līmeņa saistošo mērķrādītāju, proti, no atjaunīgās enerģijas īpatsvara Savienības energopatēriņā 2030. gadā vismaz 32 % apmērā uz “Savienības saistošo mērķrādītāju attiecībā uz atjaunīgo enerģiju 2030. gadā, kā minēts Direktīvas (ES) 2018/2001 3. pantā”. Ar to negroza citus galvenos Regulas (ES) 2018/1999 elementus, piemēram, elektrotīklu starpsavienojumu mērķrādītāju 15 % apmērā, kas joprojām ir būtisks atjaunīgo energoresursu integrācijai.

Ar 3. pantu tiek grozīta Direktīva 98/70/EK nolūkā izvairīties no regulējošo prasību dublēšanas attiecībā uz transporta nozarē izmantotu degvielu dekarbonizācijas mērķiem un saskaņot to ar Direktīvu (ES) 2018/2001, cita starpā attiecībā uz saistībām siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā un biodegvielu izmantošanā.

Direktīvas 4. pantā ietverti pārejas noteikumi attiecībā uz ziņošanas pienākumiem saskaņā ar Direktīvu 98/70/EK, lai nodrošinātu, ka dati, kas apkopoti un paziņoti saskaņā ar vairākiem Direktīvas 98/70/EK pantiem, kuri svītroti ar šīs direktīvas 3. panta 4. punktu, tiek iesniegti Komisijai.

5. pantā ietverti transponēšanas noteikumi.

Ar 6. pantu atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652.

7. pants attiecas uz stāšanos spēkā.

2021/0218 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu un 194. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[3],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[4],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Eiropas zaļais kurss[5] Savienībai nosaka mērķi 2050. gadā sasniegt klimatneitralitāti tādā veidā, kas stiprina Eiropas ekonomiku, veicina izaugsmi un rada jaunas darbvietas. Lai sasniegtu gan minēto mērķi, gan mērķrādītāju līdz 2030. gadam par 55 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas nosprausts 2030. gada klimata mērķrādītāja plānā[6], kuru apstiprinājis gan Eiropas Parlaments[7], gan Eiropadome[8], ir vajadzīga enerģētikas pārkārtošana un ievērojami lielāks atjaunīgo energoresursu īpatsvars integrētā energosistēmā.

(2) Ņemot vērā, ka enerģētikas nozare rada vairāk nekā 75 % no visām siltumnīcefekta gāzu emisijām Savienībā, atjaunīgajai enerģijai ir svarīga loma Eiropas zaļā kursa īstenošanā un klimatneitralitātes panākšanā līdz 2050. gadam. Samazinot šīs siltumnīcefekta gāzu emisijas, atjaunīgā enerģija turklāt palīdz risināt vidiskas problēmas, piemēram, biodaudzveidības izzušanu.

---

3 OV C [...], [...]., [...]. lpp.
4 OV C [...], [...]., [...]. lpp.
5 Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojums COM(2019) 640 final "Eiropas zaļais kurss".
6 Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojums COM(2020) 562 final "Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā".
7 Eiropas Parlamenta 2020. gada 15. janvāra rezolūcija par Eiropas zaļo kursu (2019/2956(RSP)).
8 Eiropadomes 2020. gada 11. decembra secinājumi, https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf.

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001[9] nosaka saistošu Savienības mērķrādītāju, kas paredz līdz 2030. gadam panākt, ka no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvars Savienības enerģijas bruto galapatēriņā ir vismaz 32 %. Saskaņā ar Klimata mērķrādītāja plānu, lai sasniegtu Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāju, atjaunīgās enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā līdz 2030. gadam būtu jāpalielina līdz 40 %[10]. Tāpēc minētās direktīvas 3. pantā noteiktais mērķrādītājs jāpalielina.

(4) Aug izpratne, ka, lai nodrošinātu taisnīgu piekļuvi biomasas izejvielu tirgum un līdz ar to veicinātu tādu inovatīvu biobāzētu risinājumu izstrādi, kam ir augsta pievienotā vērtība, un palīdzētu attīstīties ilgtspējīgai aprites bioekonomikai, bioenerģijas rīcībpolitikas ir jāsaskaņo ar biomasas izmantojuma kaskādes principu[11]. Tāpēc, izstrādājot bioenerģijas atbalsta shēmas, dalībvalstīm būtu jāņem vērā pieejamais ilgtspējīgas biomasas piedāvājums enerģētiskām un neenerģētiskām vajadzībām un valsts meža oglekļa piesaistītāju un ekosistēmu uzturēšana, kā arī aprites ekonomikas un biomasas kaskādveida izmantojuma principi un atkritumu hierarhija, ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK[12]. Tāpēc tām nebūtu jāpiešķir nekāds atbalsts enerģijas ražošanai no zāģbaļķiem, finierklučiem, celmiem un saknēm un jāvairās veicināt kvalitatīvu apaļkoku izmantošanu enerģētiskām vajadzībām, ja vien tas nenotiek skaidri noteiktos apstākļos. Saskaņā ar kaskādes principu koksnes biomasa būtu jāizmanto atbilstoši tās augstākajai ekonomiskajai un vidiskajai pievienotajai vērtībai šādā prioritārajā secībā: 1) koksnes materiālu produkti, 2) to kalpošanas laika pagarināšana, 3) atkalizmantošana, 4) reciklēšana, 5) bioenerģija un 6) likvidēšana. Ja neviens cits koksnes biomasas izmantojums nav ekonomiski reālistisks vai vidiski piemērots, enerģijas atgūšana palīdz samazināt enerģijas ražošanu no neatjaunīgiem avotiem. Tāpēc, lai izvairītos no negatīviem stimuliem virzīties pa ilgtnespējīgiem bioenerģijas ceļiem, kas apzināti *JRC* ziņojumā *The use of woody biomass for energy production in the EU* ["Koksnes biomasas izmantošana enerģijas ražošanā Eiropas Savienībā"][13], dalībvalstu bioenerģijas atbalsta shēmas būtu jāorientē uz tādiem ievadmateriāliem, kuru gadījumā tirgus konkurence ar materiālu nozarēm ir maza un kuru ieguve tiek uzskatīta par pozitīvu gan klimata, gan biodaudzveidības ziņā. No otras puses, apzinot no kaskādes principa izrietošās sekas, ir jāpatur prātā valsts specifika, pēc kuras dalībvalstis vadās savu atbalsta shēmu izstrādē. Prioritārai vajadzētu būt atkritumu rašanās novēršanai,

---

9 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82.–209. lpp.).

10 3. punkts Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojumā COM(2020) 562 final "Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana. Investīcijas klimatneitrālā nākotnē cilvēku labā".

11 Kaskādes principa mērķis ir panākt biomasas izmantojuma resursefektivitāti, kad vien iespējams, prioritizējot biomasas izmantojumu par materiālu, nevis izmantojumu enerģētiskām vajadzībām, tā palielinot sistēmā pieejamo biomasas daudzumu. Saskaņā ar kaskādes principu koksnes biomasa būtu jāizmanto atbilstoši tās augstākajai ekonomiskajai un vidiskajai pievienotajai vērtībai šādā prioritārajā secībā: 1) koksnes materiālu produkti, 2) to kalpošanas laika pagarināšana, 3) atkalizmantošana, 4) reciklēšana, 5) bioenerģija un 6) likvidēšana.

12 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

13 https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122719.

atkalizmantošanai un atkritumu reciklēšanai. Dalībvalstīm vajadzētu atturēties no tādu atbalsta shēmu veidošanas, kuras būtu pretrunā atkritumu apsaimniekošanas mērķrādītājiem un kuras novestu pie neefektīva reciklējamu atkritumu izmantojuma. Turklāt, lai nodrošinātu efektīvāku bioenerģijas izmantošanu, dalībvalstīm no 2026. gada vairs nevajadzētu atbalstīt stacijas, kurās ražo tikai elektroenerģiju, izņemot gadījumus, kad iekārtas ir reģionos ar īpašu statusu attiecībā uz atteikšanos no fosilā kurināmā vai kad iekārtas izmanto oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu.

(5) Atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas straujā izaugsme un aizvien augošā spēja konkurēt izmaksu ziņā dod iespēju ar atjaunīgo enerģiju apmierināt aizvien lielāku enerģijas pieprasījuma daļu: piemēram, telpas apsildei vai zemas temperatūras rūpnieciskajos procesos var izmantot siltumsūkņus, transportā var izmantot elektrotransportlīdzekļus, bet noteiktās rūpniecības nozarēs — elektriskās krāsnis. Atjaunīgo elektroenerģiju var izmantot arī sintētisko degvielu ražošanai patēriņam grūti dekarbonizējamās transporta nozarēs, piemēram, aviācijā un jūras transportā. Elektrifikācijas satvaram ir jānodrošina stabila un efektīva koordinācija un jāpaplašina tirgus mehānismi, lai piedāvājumu un pieprasījumu salāgotu telpā un laikā, stimulētu investīcijas elastībā un palīdzētu integrēt lielu variablo atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvaru. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka atjaunīgās elektroenerģijas izmantojuma izvēršana norit pietiekami strauji, lai apmierinātu augošo pieprasījumu. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāizveido satvars, kas aptvertu ar tirgu saderīgus mehānismus atlikušo šķēršļu novēršanai ceļā uz drošām un pietiekamām elektroenerģijas sistēmām, kas būtu piemērotas augstam atjaunīgās enerģijas līmenim, kā arī elektroenerģijas sistēmā pilnībā integrētas krātuves. Konkrētāk, ar šo satvaru tiks novērsti atlikušie šķēršļi, arī nefinansiālie šķēršļi, piemēram, nepietiekami digitālie resursi un cilvēkresursi, kas iestādēm liedz raiti apstrādāt augošo atļauju pieteikumu skaitu.

(6) Aprēķinot atjaunīgo energoresursu īpatsvaru dalībvalstī, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas būtu jāuzskaita nozarē, kurā tās patērē (elektroenerģija, siltumapgāde un aukstumapgāde vai transports). Lai izvairītos no dubultas uzskaites, nebūtu jāuzskaita atjaunīgā elektroenerģija, kas izmantota šo degvielu ražošanā. Tādējādi šo degvielu uzskaites noteikumi visā direktīvā tiktu saskaņoti neatkarīgi no tā, vai tās tiktu ieskaitītas vispārējā atjaunīgās enerģijas mērķrādītājā vai kādā apakšmērķrādītājā. Tas turklāt dotu iespēju uzskaitīt reāli patērēto enerģiju, ņemot vērā enerģijas zudumus šo degvielu ražošanas procesā. Tas arī ļautu uzskaitīt nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu, kas importēta un patērēta Savienībā.

(7) Dalībvalstu sadarbība atjaunīgās enerģijas veicināšanā var izpausties kā statistiski pārvedumi, atbalsta shēmas vai kopprojekti. Tas dod iespēju atjaunīgās enerģijas izmantojumu izmaksefektīvi izvērst visā Eiropā un veicina tirgus integrāciju. Neraugoties uz tās potenciālu, sadarbība ir bijusi ļoti ierobežota, atjaunīgās enerģijas izmantojuma izvēršanas efektivitāte bijusi suboptimāla. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu būt pienākumam sadarbību izmēģināt, īstenojot pilotprojektu. Iesaistītajām dalībvalstīm šo pienākumu izpildītu projekti, kurus finansē no nacionālajiem devumiem saskaņā ar

Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu, kas izveidots ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2020/1294[14].

(8) Atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģijā ir izvirzīts vērienīgs mērķis līdz 2050. gadam visos Savienības jūras baseinos iegūt 300 GW atkrastes vēja un 40 GW okeāna enerģijas. Lai nodrošinātu šīs vērienīgās pārmaiņas, dalībvalstīm būs jāsadarbojas pāri robežām — jūras baseinu līmenī. Tāpēc dalībvalstīm būtu kopīgi jānosaka, kādu atkrastes atjaunīgās enerģijas jaudu tās līdz 2050. gadam plāno ieviest katrā jūras baseinā, un jānosaka arī starpposma rādītāji 2030. un 2040. gadam. Šie mērķi būtu jāatspoguļo atjauninātajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 tiks iesniegti 2023. un 2024. gadā. Nosakot daudzumu, dalībvalstīm būtu jāņem vērā katra jūras baseina atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciāls, vides aizsardzība, klimatadaptācija un citi jūras izmantošanas veidi, kā arī Savienības dekarbonizācijas mērķrādītāji. Turklāt dalībvalstīm būtu aizvien lielākā mērā jāapsver iespēja atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanu apvienot ar pārvades līnijām, kas savieno vairākas dalībvalstis, izmantojot hibrīdprojektus vai — vēlākā posmā — pamatīgāk satīklotu tīklu. Tas ļautu nodrošināt elektroenerģijas plūsmu dažādos virzienos, tādējādi maksimalizējot sociālekonomisko labklājību, optimizējot izdevumus par infrastruktūru un dodot iespēju jūru izmantot ilgtspējīgāk.

(9) Atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu tirgus strauji aug, un tas ir papildu ceļš uz atjaunīgās enerģijas ražošanas tirgu papildus dalībvalstu atbalsta shēmām vai tiešajai pārdošanai elektroenerģijas vairumtirgū. Tajā pašā laikā atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu tirgū joprojām iesaistījušās vien dažas dalībvalstis un lieli uzņēmumi, un lielā Savienības tirgus daļā joprojām pastāv būtiski administratīvi, tehniski un finansiāli šķēršļi. Tāpēc, lai veicinātu atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu izmantošanu, 15. pantā paredzētie pasākumi būtu vēl jāpastiprina, izskatot iespējas ar kredīta garantijām mazināt ar šiem līgumiem saistītos finansiālos riskus, ņemot vērā, ka šīm garantijām, ja tās ir publiskas, nevajadzētu izstumt privāto finansējumu.

(10) Pārāk sarežģītas un pārmērīgi ilgas administratīvās procedūras ir būtisks šķērslis atjaunojamo energoresursu izmantojuma izvēršanai. Balstoties uz pasākumiem, kuru mērķis ir uzlabot administratīvās procedūras attiecībā uz atjaunīgās enerģijas iekārtām un par kuriem dalībvalstīm līdz 2023. gada 15. martam jāziņo savos pirmajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata progresa ziņojumos saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999[15], Komisijai būtu jānovērtē, vai noteikumi, kas šajā direktīvā iekļauti šo procedūru racionalizēšanai, ir nodrošinājuši raitas un samērīgas procedūras. Ja minētajā novērtējumā atklājas būtiskas uzlabojumu iespējas,

---

[14] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1294 (2020. gada 15. septembris) par Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu (OV L 303, 17.9.2020., 1. lpp.).

[15] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

Komisijai būtu jāveic pienācīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka dalībvalstu administratīvās procedūras ir racionālas un efektīvas.

(11) Ēkām ir liels neizmantots potenciāls rezultatīvi veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanos Savienībā. Siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizācija, ko šajā sektorā panāk, palielinot atjaunīgās enerģijas ražošanas un izmantošanas īpatsvaru, būs vajadzīga, lai īstenotu Klimata mērķrādītāja plānā izvirzīto ieceri sasniegt Savienības klimatneitralitātes mērķi. Tomēr progress atjaunīgo energoresursu izmantošanā siltumapgādei un aukstumapgādei pēdējos desmit gados ir iesīkstējis un lielā mērā izpaužas vien kā aktīvāka biomasas izmantošana. Neizvirzot mērķrādītājus ar mērķi kāpināt atjaunīgās enerģijas ražošanu un izmantošanu ēkās, nebūs iespējams sekot līdzi progresam un apzināt šaurās vietās, kas liedz atjaunīgo energoresursu izmantojumu raiti izvērst. Turklāt mērķrādītāju noteikšana būs ilgtermiņa signāls investoriem, arī periodā tūlīt pēc 2030. gada. Tas papildinās pienākumus, kas saistīti ar energoefektivitāti un ēku energosniegumu. Tāpēc būtu jānosaka indikatīvi mērķrādītāji attiecībā uz atjaunīgās enerģijas izmantojumu ēkās, lai vadītu un stimulētu dalībvalstu centienus pilnvērtīgi realizēt potenciālu ēkās izmantot un ražot atjaunīgo enerģiju, veicināt atjaunīgās enerģijas ražošanas tehnoloģiju izstrādi un integrāciju, vienlaikus gādājot par noteiktību investoriem un vietējā līmeņa iesaisti.

(12) Nepietiekams skaits kvalificētu darbinieku, jo īpaši atjaunīgās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu uzstādītāju un projektētāju, palēnina fosilā kurināmā siltumapgādes sistēmu aizstāšanu ar atjaunīgās enerģijas sistēmām un ir būtisks šķērslis atjaunīgo energoresursu integrēšanai ēku sektorā, industrijā un lauksaimniecībā. Lai prognozētu vajadzīgās prasmes, dalībvalstīm būtu jāsadarbojas ar sociālajiem partneriem un atjaunīgās enerģijas kopienām. Būtu jādara pieejams pietiekams skaits kvalitatīvu apmācības programmu un sertifikācijas iespēju, kas nodrošina dažādu atjaunīgās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu pareizu uzstādīšanu un uzticamu ekspluatāciju, un tās jāizstrādā tā, lai šādām apmācības programmām un sertifikācijas sistēmām piesaistītu dalībniekus. Dalībvalstīm būtu jāapsver, kādi pasākumi būtu jāveic, lai piesaistītu grupas, kas pašlaik attiecīgajās profesijās ir pārstāvētas nepietiekami. Lai nodrošinātu patērētāju uzticēšanos un vieglu piekļuvi īpaši pielāgotām projektētāju un uzstādītāju prasmēm, kas garantē atjaunīgās siltumapgādes un aukstumapgādes risinājumu pienācīgu uzstādīšanu un darbību, būtu jāpublisko apmācītu un sertificētu uzstādītāju saraksts.

(13) Svarīgs instruments patērētāju informēšanā, kā arī atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumu izmantojuma izvēršanā ir izcelsmes apliecinājumi. Lai izveidotu saskaņotu Savienības pamatu izcelsmes apliecinājumu izmantošanai un nodrošinātu piekļuvi piemērotiem pierādījumiem personām, kas slēdz atjaunīgās elektroenerģijas pirkuma līgumus, visiem atjaunīgās enerģijas ražotājiem vajadzētu būt iespējai saņemt izcelsmes apliecinājumu, neskarot dalībvalstu pienākumu ņemt vērā izcelsmes apliecinājumu tirgus vērtību, ja enerģijas ražotāji saņem finansiālu atbalstu.

(14) Būtu jāpastiprina centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes tīklu infrastruktūras pilnveide, kas jāorientē uz to, lai efektīvi un elastīgi varētu izmantot plašāku atjaunīgā siltuma un aukstuma avotu klāstu, tādējādi pastiprinot atjaunīgās enerģijas izmantojumu un padziļinot energosistēmas integrāciju. Tāpēc ir lietderīgi atjauninât to atjaunīgās enerģijas resursu

sarakstu, kuri aizvien lielākā mērā būtu jāspēj uzņemt centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes tīkliem un jāprasa tajos integrēt siltumenerģijas uzkrāšanu, kas ir elastības avots, palielina energoefektivitāti un nodrošina ekspluatācijas izmakslietderību.

(15) Tā kā elektrotransportlīdzekļu skaits Savienībā līdz 2030. gadam varētu pārsniegt 30 miljonus, ir jānodrošina, ka tie var dot pilnvērtīgu ieguldījumu atjaunīgās elektroenerģijas integrēšanā sistēmā un tādējādi dot iespēju izmaksoptimāli panākt lielāku atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvaru. Pilnībā jāizmanto elektrotransportlīdzekļu potenciāls uzņemt atjaunīgo elektroenerģiju tad, kad tās ir daudz, un to atdot tīklā, kad tās pietrūkst. Tāpēc ir lietderīgi ieviest īpašus pasākumus, kuri attiecas uz elektrotransportlīdzekļiem un informāciju par atjaunīgo enerģiju un to, kā un kad tai piekļūt, un papildina pasākumus, ko paredz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2014/94[16] un [ierosinātā Regula par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020].

(16) Lai konkurētspējīgi attīstītos elastīguma un balansēšanas pakalpojumi no izkliedētās uzkrāšanas aktīvu agregēšanas, būtu bateriju īpašniekiem vai lietotājiem un subjektiem, kas rīkojas to vārdā, piemēram, ēku energopārvaldības sistēmu pārvaldniekiem, mobilitātes pakalpojumu sniedzējiem un citiem elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, ar nediskriminējošiem noteikumiem un bez maksas jānodrošina reāllaika piekļuve baterijas pamatinformācijai, piemēram, informācijai par baterijas veselības stāvokli, uzlādes stāvokli, kapacitāti un jaudas iestatījuma punktu. Tāpēc ir lietderīgi ieviest pasākumus, ar kuriem risina vajadzību pēc piekļuves šādiem datiem, lai atvieglotu ar integrāciju saistītās sadzīves bateriju un elektrotransportlīdzekļu operācijas, papildinātu noteikumus par piekļuvi bateriju datiem, kas saistīti ar bateriju pārprofilēšanas atvieglošanu [ierosinātajā Komisijas Regulā par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020]. Noteikumi par piekļuvi elektrotransportlīdzekļu bateriju datiem būtu jāpiemēro papildus visiem noteikumiem, kas paredzēti Savienības tiesību aktos par transportlīdzekļu tipa apstiprināšanu.

(17) Aizvien augošais elektrotransportlīdzekļu skaits autotransportā, dzelzceļa transportā, jūras transportā un citu veidu transportā nozīmē, ka uzlādes operācijas ir jāoptimizē un jāpārvalda tā, lai neradītu pārslodzi un pilnībā izmantotu atjaunīgās elektroenerģijas pieejamību un zemās elektroenerģijas cenas sistēmā. Gadījumos, kad divvirzienu uzlāde veicinātu atjaunīgās elektroenerģijas plašāku izmantojumu elektrotransportlīdzekļu parkos transporta nozarē un elektroenerģijas sistēmā kopumā, būtu jādara pieejama arī šāda funkcija. Ņemot vērā uzlādes punktu ilgo kalpošanas laiku, uzlādes infrastruktūras prasības būtu jāatjaunina tā, lai apmierinātu nākotnes vajadzības un neatstātu negatīvu tehnoloģiskās iesīkstes efektu uz tehnoloģiju un pakalpojumu izstrādi.

---

16 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/94/ES (2014. gada 22. oktobris) par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu (OV L 307, 28.10.2014., 1. lpp.).

(18) Elektrotransportlīdzekļu lietotājiem, kas slēdz līgumus ar elektromobilitātes pakalpojumu sniedzējiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, vajadzētu būt tiesībām saņemt informāciju un paskaidrojumus par to, kā līguma noteikumi ietekmēs transportlīdzekļa izmantošanu un tā baterijas veselības stāvokli. Elektromobilitātes pakalpojumu sniedzējiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem būtu elektrotransportlīdzekļu lietotājiem skaidri jāpaskaidro, kā viņiem tiks atlīdzināts par elastīguma, balansēšanas un uzkrāšanas pakalpojumiem, ko tie ar savu elektrotransportlīdzekli sniedz elektroenerģijas sistēmai un tirgum. Kad tiek slēgti šādi līgumi, ir arī jāaizsargā elektrotransportlīdzekļu lietotāju kā patērētāju tiesības, jo īpaši attiecībā uz to persondatu aizsardzību, kas saistīti ar transportlīdzekļa izmantošanu, piemēram, atrašanās vietas un braukšanas paradumu datu aizsardzību. Šādos līgumos var iekļaut arī to, kādas elektroenerģijas iegādei izmantošanai elektrotransportlīdzeklī lietotājs dod priekšroku, kā arī citas preferences. Iepriekš minēto iemeslu dēļ ir svarīgi, lai elektrotransportlīdzekļu lietotāji savu abonementu varētu izmantot dažādos uzlādes punktos. Tas turklāt elektrotransportlīdzekļa lietotāja izraudzītajam pakalpojumu sniedzējam dos iespēju elektrotransportlīdzekli optimāli integrēt elektroenerģijas sistēmā, izmantojot prognozējamu plānošanu un stimulus, kas balstīti uz elektrotransportlīdzekļa lietotāja preferencēm. Tas arī atbilst uz patērētāju orientētas un ražojošajiem patērētājiem balstītas energosistēmas principiem un elektrotransportlīdzekļu lietotāju kā galalietotāju tiesībām izvēlēties piegādātāju saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 noteikumiem.

(19) Izkliedētās uzkrāšanas aktīviem, piemēram, sadzīves baterijām un elektrotransportlīdzekļu baterijām, ir potenciāls agregācijas ceļā tīklam nodrošināt ievērojamu elastību un balansēšanas pakalpojumus. Lai veicinātu šādu pakalpojumu izstrādi, regulatīvie noteikumi attiecībā uz uzkrāšanas aktīvu pieslēgumu un ekspluatāciju, piemēram, tarifiem, saistību termiņiem un pieslēguma specifikācijām, būtu jāizstrādā tā, lai nekavētu visu uzkrāšanas aktīvu, arī mazo un mobilo aktīvu, potenciālu sistēmai nodrošināt elastības un balansēšanas pakalpojumus un veicināt plašāku atjaunīgās elektroenerģijas izmantojumu salīdzinājumā ar lielākiem, stacionāriem uzkrāšanas aktīviem.

(20) Ļoti svarīgi energosistēmas integrācijai ir uzlādes punkti, kur elektrotransportlīdzekļi parasti stāv ilgāku laiku, piemēram, kur cilvēki transportlīdzekli novieto tāpēc, ka tur dzīvo vai strādā, tālab ir jānodrošina viedās uzlādes funkcijas. Šajā sakarā elektrotransportlīdzekļu integrācijai elektroenerģijas sistēmā īpaši svarīga ir publiski nepiekļūstama parastās uzlādes infrastruktūra, jo tās ir vietas, kur elektrotransportlīdzekļi tiek regulāri novietoti uz ilgu laiku, piemēram, ēkās ar ierobežotu piekļuvi, darbinieku stāvvietās vai stāvvietās, ko iznomā fiziskām vai juridiskām personām.

(21) Industrija veido 25 % no Savienības enerģijas patēriņa, un tā ir liels siltuma un aukstuma patērētājs, bet 91 % siltumapgādes un aukstumapgādes pašlaik nodrošina ar fosilo kurināmo. Tomēr 50 % no siltumapgādes un aukstumapgādes pieprasījuma ir pieprasījums pēc zemas temperatūras (< 200 °C), ko izmakslietderīgi varētu nodrošināt ar atjaunīgo enerģiju, arī elektrifikāciju. Turklāt industrija par izejvielām tādu produktu kā tērauda vai ķimikāliju ražošanā izmanto neatjaunīgos resursus. Šodien pieņemtie lēmumi par industriālajām investīcijām noteiks, kādi būs nākotnes industriālie procesi un kādas enerģētikas iespējas industrija varēs apsvērt, tāpēc ir svarīgi, lai šie

lēmumi par investīcijām atbilstu nākotnes prasībām. Tāpēc būtu jāievieš etaloni, kas industriju stimulētu pāriet uz atjaunīgajos resursos balstītiem ražošanas procesiem, kuros izmanto ne tikai atjaunīgo enerģiju, bet arī atjaunīgas izejvielas, piemēram, atjaunīgo ūdeņradi. Turklāt, ņemot vērā esošās Savienības produktu marķēšanas metodikas un ilgtspējīgu produktu iniciatīvas, ir vajadzīga kopīga metodika attiecībā uz produktiem, kas marķēti kā daļēji vai pilnībā ražoti, izmantojot atjaunīgo enerģiju vai par ievadmateriālu izmantojot nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas. Tādējādi tiktu novērsta maldinoša prakse un veicināta patērētāju uzticēšanās. Turklāt, tā kā patērētāji dod priekšroku produktiem, kas veicina vides un klimata pārmaiņu jomā nosprausto mērķu sasniegšanu, tas veicinātu tirgus pieprasījumu pēc šiem produktiem.

(22) Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas var izmantot ne tikai enerģētiskām vajadzībām, bet arī neenerģētiskām vajadzībām, piemēram, par ievadmateriālu vai izejvielu tādās nozarēs kā tērauda vai ķimikāliju rūpniecība. Nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošana abām vajadzībām nozīmē pilnvērtīgi izmantot to potenciālu aizstāt fosilās degvielas, ko izmanto par ievadmateriālu, un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas industrijā, tāpēc tā būtu jāiekļauj mērķrādītājā par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanu. Valstu pasākumiem, kuru mērķis ir atbalstīt nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanu industrijā, nevajadzētu izraisīt neto piesārņojuma palielinājumu sakarā ar lielāku pieprasījumu pēc elektroenerģijas, ko apmierina, to ražojot no vispiesārņojošākajiem fosilajiem kurināmajiem, piemēram, oglēm, dīzeļdegvielas, lignīta, naftas, kūdras un degslānekļa.

(23) Lai sasniegtu vispārējo atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju, ņemot vērā, ka siltumapgāde un aukstumapgāde veido aptuveni pusi no Savienības enerģijas patēriņa, aptverot plašu tiešā izmantojuma veidu un tehnoloģiju klāstu ēkās, industrijā un centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē, ir jāizvirza vērienīgākas ieceres siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē. Lai paātrinātu atjaunīgo energoresursu īpatsvara pieaugumu siltumapgādē un aukstumapgādē, visām dalībvalstīm būtu jānosaka ikgadējs minimālais palielinājums dalībvalsts līmenī — vismaz 1,1 procentpunkts. Tām dalībvalstīm, kuru atjaunīgo energoresursu īpatsvars siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē jau pārsniedz 50 %, būtu jāsaglabā iespēja piemērot tikai pusi no saistošā ikgadējā palielinājuma, un dalībvalstis, kurās šis īpatsvars ir 60 % vai vairāk, šādu īpatsvaru var uzskatīt par tādu, kas apmierina vidējo ikgadējo palielinājumu, saskaņā ar 23. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu. Turklāt, balstoties uz dalībvalstu IKP un izmakslietderību, būtu jānosaka dalībvalstīm specifiski papildinājumi, kas dalībvalstīm pārdalītu papildu centienus līdz 2030. gadam vēlamā atjaunīgo resursu līmeņa sasniegšanai. Lai veicinātu atjaunīgo energoresursu īpatsvara palielināšanu siltumapgādē un aukstumapgādē, Direktīvā (ES) 2018/2001 būtu jāiekļauj arī plašāks dažādu pasākumu saraksts. Dalībvalstis var īstenot vienu vai vairākus pasākumus no pasākumu saraksta.

(24) Lai nodrošinātu, ka līdztekus lielākai centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes lomai tiek nodrošināta labāka informācija patērētājiem, ir lietderīgi precizēt un nostiprināt informācijas atklāšanu par šo sistēmu atjaunīgo energoresursu īpatsvaru un energoefektivitāti.

(25) Modernas, uz atjaunīgajiem energoresursiem balstītas efektīvas centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas ir apliecinājušas savu potenciālu nodrošināt izmakslietderīgus atjaunīgās enerģijas integrēšanas, lielākas energoefektivitātes un energosistēmas integrācijas risinājumus, tā veicinot siltumapgādes un aukstumapgādes nozares vispārējo dekarbonizāciju. Lai nodrošinātu, ka šis potenciāls tiek pilnvērtīgi izmantots, atjaunīgās enerģijas un/vai atlikumsiltuma ikgadējais pieaugums centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē būtu jāpalielina no 1 procentpunkta līdz 2,1 procentpunktam, nemainot šā palielinājuma indikatīvo raksturu, tā atspoguļojot šā veida tīkla neviendabīgo attīstību visā Savienībā.

(26) Lai atspoguļotu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes pieaugošo nozīmi un vajadzību šo tīklu attīstību virzīt uz lielāka atjaunīgās enerģijas daudzuma integrāciju, ir lietderīgi noteikt prasības, kas nodrošinātu, ka trešās puses piegādātāji, kuri piegādā atjaunīgo enerģiju un atlikumsiltumu un atlikumaukstumu, var izdarīt pieslēgumu centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes tīklu sistēmām, kuru jauda pārsniedz 25 MW.

(27) Atlikumsiltums un atlikumaukstums, neraugoties uz to plašo pieejamību, tiek izmantoti nepietiekami, kā rezultātā tiek izšķērdēti resursi, valstu energosistēmās ir zemāka energoefektivitāte un enerģijas patēriņš Savienībā ir lielāks, nekā būtu vajadzīgs. Prasības pēc ciešākas koordinācijas starp centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes operatoriem, industriālo un terciāro sektoru un vietējām iestādēm varētu veicināt dialogu un sadarbību, kas vajadzīga, lai ar centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu palīdzību pilnvērtīgi izmantotu izmakslietderīgā atlikumsiltuma un atlikumaukstuma potenciālu.

(28) Lai nodrošinātu, ka centralizētā siltumapgāde un aukstumapgāde ir pilnvērtīga enerģētikas nozares integrācijas daļa, ir jāpastiprina sadarbība ar elektroenerģijas sadales sistēmu operatoriem un elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoriem un sadarbības tvērums jāpaplašina tā, lai tā aptvertu arī tīkla investīciju plānošanu un tirgus un tā pilnīgāk izmantotu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes potenciālu elektroenerģijas tirgos nodrošināt elastības pakalpojumus. Lai nodrošinātu plašāku integrāciju dažādu enerģijas nesēju griezumā un to iespējami izmakslietderīgu izmantošanu, būtu jānodrošina arī ciešāka sadarbība ar gāzes tīklu operatoriem, arī ūdeņraža un citu energotīklu operatoriem.

(29) Atjaunīgo degvielu un atjaunīgās elektroenerģijas izmantošana transporta nozarē var izmakslietderīgi veicināt Savienības transporta nozares dekarbonizāciju un cita starpā uzlabot enerģijas avotu dažādošanu minētajā nozarē, vienlaikus Savienības ekonomikā veicinot inovāciju, izaugsmi un nodarbinātību un samazinot atkarību no enerģijas importa. Lai sasniegtu palielināto Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma mērķrādītāju, būtu jāpalielina visu veidu transportam Savienībā piegādātās atjaunīgās enerģijas īpatsvars. Ja transporta mērķrādītāju izteiktu kā siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītāju, tas veicinātu to, ka transportā tiktu izmantotas siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma izteiksmē izmakslietderīgākās un snieguma ziņā labākās degvielas. Turklāt siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītājs stimulētu inovāciju un noteiktu skaidru etalonu, kas dotu iespēju dažādu veidu degvielas un atjaunīgo elektroenerģiju salīdzināt pēc to siltumnīcefekta gāzu emisiju

intensitātes. Papildus tam, palielinot uz enerģiju balstīto mērķrādītāju attiecībā uz modernajām biodegvielām un biogāzi un ieviešot mērķrādītāju attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, tiktu nodrošināta plašāka atjaunīgo degvielu izmantošana ar vismazāko vidisko ietekmi tajos transporta veidos, kurus ir grūti elektrificēt. Minēto mērķrādītāju sasniegšana būtu jānodrošina, nosakot pienākumus degvielas piegādātājiem, kā arī ar citiem pasākumiem, kas iekļauti [Regulā (ES) 2021/XXX par atjaunīgu un mazoglekļa degvielu izmantošanu jūras transportā — *FuelEU Maritime* un Regulā (ES) 2021/XXX par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam]. Īpaši aviācijas degvielas piegādātāju pienākumi būtu jānosaka tikai saskaņā ar [Regulu (ES) 2021/XXX par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam].

(30) Būtiska nozīme transporta nozares dekarbonizācijā būs elektromobilitātei. Lai veicinātu tālāku elektromobilitātes attīstību, dalībvalstīm būtu jāizveido kredītu mehānisms, kas publiski pieejamu uzlādes punktu operatoriem dotu iespēju, piegādājot atjaunīgo elektroenerģiju, dot ieguldījumu to saistību izpildē, ko dalībvalstis noteikušas degvielas piegādātājiem. Ar šādu mehānismu atbalstot elektroenerģiju transportā, ir svarīgi, lai dalībvalstis arī turpmāk izvirzītu vērienīgas ieceres attiecībā uz savas šķidro degvielu struktūras dekarbonizāciju transporta nozarē.

(31) Savienības atjaunīgo energoresursu rīcībpolitikas mērķis ir palīdzēt sasniegt Eiropas Savienības klimata pārmaiņu mazināšanas mērķus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas izteiksmē. Virzoties uz šo mērķi, ir būtiski veicināt arī plašāku vides mērķu sasniegšanu un jo īpaši biodaudzveidības zuduma novēršanu, ko negatīvi ietekmē netiešā zemes izmantojuma maiņa, kas saistīta ar noteiktu biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ražošanu. Ieguldījums šo klimata un vides mērķu sasniegšanā Savienības iedzīvotājiem un Savienības likumdevējam ir nopietns un ilgstoši aktuāls jautājums, kas skar vairākas paaudzes. Līdz ar to izmaiņām transporta mērķrādītāja aprēķināšanā nebūtu jāietekmē ierobežojumi, kas noteikti attiecībā uz to, kā šā mērķrādītāja kontekstā ņemt vērā noteiktas degvielas, ko ražo no pārtikas un barības kultūraugiem, no vienas puses, un degvielas ar augstu netiešas zemes izmantojuma maiņas risku, no otras puses. Turklāt, lai neradītu stimulu transporta nozarē izmantot biodegvielas un biogāzi, kas ražota no pārtikas un barības kultūraugiem, dalībvalstīm arī turpmāk vajadzētu būt iespējai izvēlēties, vai tās transporta mērķrādītājā ieskaitīt vai ne. Ja dalībvalstis tās neieskaita, tās var attiecīgi samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītāju, pieņemot, ka no pārtikas un barības kultūraugiem ražotā biodegviela aiztaupa 50 % siltumnīcefekta gāzu emisiju, kas atbilst tipiskajām vērtībām, kuras attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem no relevantākajiem pārtikas un barības kultūraugu biodegvielu ražošanas ceļiem noteiktas šīs direktīvas pielikumā, kā arī minimālo aiztaupījuma slieksni, ko piemēro lielākajai daļai iekārtu, kuras ražo šādas biodegvielas.

(32) Ja transporta mērķrādītāju izsaka kā siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītāju, noteiktu atjaunīgo energoresursu veicināšanai nav vajadzības izmantot reizinātājus. Tā ir tāpēc, ka dažādi atjaunīgie energoresursi siltumnīcefekta gāzu emisijas aiztaupa dažādā apmērā un tādējādi atšķirīgā

mērā veicina mērķrādītāja sasniegšanu. Būtu jāuzskata, ka atjaunīgajai elektroenerģijai emisiju nav, kas nozīmē, ka salīdzinājumā ar elektroenerģiju, kas ražota no fosilajiem kurināmajiem, tā aiztaupa 100 % emisiju. Tas stimulēs atjaunīgās elektroenerģijas izmantošanu, jo ir maz ticams, ka atjaunīgās degvielas un reciklēta oglekļa degvielas sasniegs tik lielu aiztaupījuma procentuālo daļu. Tā elektrifikācija ar atjaunīgajiem energoresursiem kļūtu par efektīvāko autotransporta dekarbonizācijas paņēmienu. Turklāt, lai veicinātu moderno biodegvielu un biogāzes, kā arī nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanu aviācijā un jūras transportā, ko elektrificēt ir grūti, ir lietderīgi reizinātāju saglabāt tām degvielām, ko piegādā šo veidu transportam, ja tās ieskaita īpašajos mērķrādītājos, kas nosprausti šīm degvielām.

(33) Tiešā patēriņa sektoru, arī transporta nozares, tieša elektrifikācija veicina efektivitāti un atvieglo pāreju uz energosistēmu, kas balstītos uz atjaunīgo enerģiju. Tāpēc tā pati par sevi ir iedarbīgs siltumnīcefekta gāzu emisiju mazināšanas līdzeklis. Līdz ar to izveidot emisiju papildsamazinājuma satvaru, kas attiektos tieši uz atjaunīgo elektroenerģiju, kuru piegādā elektrotransportlīdzekļiem transporta nozarē, nav prasīts.

(34) Tā kā nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas ir jāuzskaita kā atjaunīgā enerģija neatkarīgi no tā, kādā sektorā tās patērē, noteikumi, ar kuriem nosaka, vai tās ir atjaunīgas, ja tās ražo no elektroenerģijas, un kuri bija piemērojami tikai tad, ja šīs degvielas tika patērētas transporta nozarē, būtu jāattiecina uz visām nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām neatkarīgi tā, kādā sektorā tās patērē.

(35) Lai panāktu, ka Savienības ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kas piemērojami cietajiem biomasas kurināmajiem siltuma, elektroenerģijas un aukstuma ražotājās iekārtās, ir lielāks vidiskais iedarbīgums, minimālais slieksnis šādu kritēriju piemērojamībai būtu jāpazemina no pašreizējiem 20 MW līdz 5 MW.

(36) Direktīva (ES) 2018/2001 ir stiprinājusi bioenerģijas ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījumu satvaru, nosakot kritērijus visām galapatēriņa nozarēm. Tajā ir paredzēti īpaši noteikumi biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no meža biomasas, prasot mežizstrādes ilgtspēju un zemes izmantojuma maiņas emisiju uzskaiti. Lai panāktu pastiprinātu aizsardzību īpaši biodaudzveidīgām un oglekļbagātām dzīvotnēm, piemēram, pirmatnējiem mežiem, ļoti biodaudzveidīgiem mežiem, zālājiem un kūdrājiem, būtu jāievieš izņēmumi un ierobežojumi meža biomasas ieguvei no šīm teritorijām atbilstoši pieejai biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no lauksaimniecības biomasas. Turklāt siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji būtu jāpiemēro arī esošajām iekārtām, kurās galvenokārt izmanto biomasu, lai nodrošinātu, ka bioenerģijas ražošana visās šādās iekārtās rada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu salīdzinājumā ar enerģiju, ko ražo no fosilajiem kurināmajiem.

(37) Lai samazinātu administratīvo slogu atjaunīgo degvielu un reciklēta oglekļa degvielu ražotājiem un dalībvalstīm, ja Komisija ar īstenošanas aktu kādu brīvprātīgu vai valsts shēmu atzinusi par tādu, kas sniedz pierādījumus vai sniedz precīzus datus par atbilstību ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju

aiztaupījuma kritērijiem, kā arī citām šajā direktīvā noteiktajām prasībām, dalībvalstīm būtu jāpieņem šādu shēmu sertifikācijas rezultāti Komisijas atzīšanas tvērumā. Lai samazinātu slogu mazām iekārtām, dalībvalstīm būtu jāizveido vienkāršots verifikācijas mehānisms iekārtām, kuru jauda ir no 5 līdz 10 MW.

(38) Komisija plāno izveidot Savienības datubāzi, kuras mērķis būs dot iespēju izsekot šķidrajām un gāzveida atjaunīgajām degvielām un reciklēta oglekļa degvielām. Tās tvērums būtu jāpaplašina, to attiecinot ne tikai uz transportu, bet arī uz visām citām galapatēriņa nozarēm, kurās šāda degviela tiek patērēta. Tam vajadzētu sniegt būtisku ieguldījumu visaptverošā šo degvielu ražošanas un patēriņa monitoringā, mazinot dubultas uzskaites vai pārkāpumu risku piegādes ķēdēs, kuras aptvertu Savienības datubāze. Turklāt, lai nepieļautu risku, ka par vienu un to pašu atjaunīgo gāzi varētu iesniegt vairākus pieprasījumus, izcelsmes apliecinājums, kas izdots par atjaunīgās gāzes sūtījumu, kurš reģistrēts datubāzē, būtu jāatceļ.

(39) Pārvaldības regulā (ES) 2018/1999 vairākās vietās ir vairākas atsauces uz Savienības līmeņa saistošo mērķrādītāju, proti, 2030. gadā Savienībā patērētās atjaunīgās enerģijas īpatsvaram vajadzētu būt vismaz 32 %. Tā kā minētais mērķrādītājs ir jāpalielina, lai rezultatīvi īstenotu ieceri siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 2030. gadam samazināt par 55 %, minētās atsauces būtu jāgroza. Jebkādas papildu plānošanas un ziņošanas prasības neveidos jaunu plānošanas un ziņošanas sistēmu; uz tām būtu jāattiecina jau esošais ar Regulu (ES) 2018/1999 izveidotais plānošanas un ziņošanas satvars.

(40) Lai izvairītos no transporta degvielas dekarbonizācijas mērķiem piemērojamo regulatīvo prasību dublēšanās, būtu jāgroza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/70/EK[17] darbības joma un tā jāpieskaņo Direktīvai (ES) 2018/2001.

(41) Arī Direktīvas 98/70/EK definīcijas būtu jāgroza, lai tās pieskaņotu Direktīvai (ES) 2018/2001 un tādējādi izvairītos no atšķirīgu definīciju piemērošanas šajos divos tiesību aktos.

(42) Direktīvā 98/70/EK noteiktie pienākumi attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu un biodegvielu izmantošanu būtu jāsvītro, lai to racionalizētu un novērstu divkāršu regulējumu, ņemot vērā stingrākos transporta degvielas dekarbonizācijas pienākumus, ko paredz Direktīva (ES) 2018/2001.

(43) Lai izvairītos no ziņošanas pienākumu dubultas reglamentēšanas, Direktīvā 98/70/EK noteiktie pienākumi attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu monitoringu un ziņošanu par tiem būtu jāsvītro.

(44) Padomes Direktīva (ES) 2015/652, kas paredz sīki izstrādātus noteikumus Direktīvas 98/70/EK 7.a panta vienādai īstenošanai, būtu jāatceļ, jo, ar šo direktīvu atceļot Direktīvas 98/70/EK 7.a pantu, tā zaudē aktualitāti.

(45) Attiecībā uz biobāzētiem dīzeļdegvielas komponentiem Direktīvā 98/70/EK iekļautā atsauce uz dīzeļdegvielu B7, t. i., dīzeļdegvielu, kas satur līdz 7 %

[17] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/70/EK (1998. gada 13. oktobris), kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/12/EEK (OV L 350, 28.12.1998., 58. lpp.).

taukskābju metilesteru (*FAME*), ierobežo pieejamās iespējas sasniegt augstākus biodegvielas iekļaušanas mērķrādītājus, kas noteikti Direktīvā (ES) 2018/2001. Tā ir tāpēc, ka gandrīz viss Savienības dīzeļdegvielas piedāvājums jau ir B7. Tāpēc biobāzētu komponentu maksimālais īpatsvars būtu jāpalielina no 7 % līdz 10 %. Lai uzturētu B10 (t. i., dīzeļdegvielas, kas satur līdz 10 % taukskābju metilesteru (*FAME*)) ieviešanos tirgū, ir vajadzīga Savienības mēroga B7 aizsardzības pakāpe 7 % *FAME* dīzeļdegvielā, jo paredzams, ka līdz 2030. gadam autoparkā būs daudz tādu transportlīdzekļu, kas ar B10 nebūs saderīgi. Tas būtu jāatspoguļo Direktīvas 98/70/EK 4. panta 1. punkta otrajā daļā, kas grozīta ar šo aktu.

(46) Pārejas noteikumiem būtu jāparedz arī turpmāka sakārtota datu vākšana un ziņošanas pienākumu izpilde attiecībā uz Direktīvas 98/70/EK pantiem, kas svītroti ar šo direktīvu.

(47) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem[18] dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota, it sevišķi sakarā ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā Komisija/Beļģija[19] (lieta C-543/17),

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Direktīvā (ES) 2018/2001

Direktīvu (ES) 2018/2001 groza šādi:

1) direktīvas 2. panta otro daļu groza šādi:

a) daļas 36) punktu aizstāj ar šādu:

"36) "nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā degviela" ir šķidrā vai gāzveida degviela, kuras enerģijas saturs nāk no atjaunojamajiem energoresursiem, izņemot biomasu;";

b) daļas 47) punktu aizstāj ar šādu:

"47) "standartvērtība" ir vērtība, kas, piemērojot iepriekš noteiktus koeficientus, iegūta no tipiskās vērtības un ko šajā direktīvā noteiktos gadījumos var izmantot faktiskās vērtības vietā;";

[18] OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

[19] Tiesas 2019. gada 8. jūlija spriedums lietā Komisija/Beļģija, C-543/17, ECLI: EU: C:2019:573.

c) pievieno šādus punktus:

"1.a) "kvalitatīvs apaļkoks" ir apaļkoks, kurš ir nogāzts vai citādi novākts un izvākts un kura īpašības, piemēram, suga, izmēri, taisnums un zarainums, to dara piemērotu industriālai izmantošanai, ko atkarībā no relevantajiem meža apstākļiem definē un pienācīgi pamato dalībvalstis. Definīcija neaptver pirmskomercializācijas retināšanas darbībās iegūtus kokus vai kokus, kas iegūti no mežiem, kurus skāris ugunsgrēks, kaitēkļi, slimības vai abiotisku faktoru radīti bojājumi;

14.a) "tirdzniecības zona" ir tirdzniecības zona, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/943[20] 2. panta 65) punktā;

14.b) "viedā uzskaites sistēma" ir viedā uzskaites sistēma, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/944[21] 2. panta 23) punktā;

14.c) "uzlādes punkts" ir uzlādes punkts, kas definēts Direktīvas (ES) 2019/944 2. panta 33) punktā;

14.d) "tirgus dalībnieks" ir tirgus dalībnieks, kas definēts Regulas (ES) 2019/943 2. panta 25) punktā;

14.e) "elektroenerģijas tirgus" ir elektroenerģijas tirgus, kas definēts Direktīvas 2019/944 2. panta 9) punktā;

14.f) "sadzīves baterija" ir atsevišķa atkaluzlādējama baterija ar nominālo kapacitāti virs 2 kwh, kas piemērota uzstādīšanai un izmantošanai mājas apstākļos;

14.g) "elektrotransportlīdzekļa baterija" ir elektrotransportlīdzekļa baterija, kas definēta 2. panta 12) punktā [priekšlikumā Regulai par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020[22]];

14.h) "rūpnieciskā baterija" ir rūpnieciskā baterija, arī rūpnieciskais akumulators, kas definēts 2. panta 11) punktā [priekšlikumā Regulai par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020];

14.i) "veselības stāvoklis" ir veselības stāvoklis, kas definēts 2. panta 25) punktā [priekšlikumā Regulai par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020[23]];

14.j) "uzlādes stāvoklis" ir uzlādes stāvoklis, kas definēts 2. panta 24) punktā [priekšlikumā Regulai par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020];

---

[20] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp.).

[21] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

[22] COM(2020) 798 final.

[23] Priekšlikums Komisijas Regulai par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020 (xxxx).

14.k) “jaudas iestatījuma punkts” ir informācija, kas atrodas baterijas pārvaldības sistēmā un nosaka, ar kādiem jaudas iestatījumiem baterija darbojas uzlādes vai izlādes operācijas laikā, lai optimizētu tās veselības stāvokli un operacionālo izmantojumu;

14.l) “viedā uzlāde” ir uzlādes operācija, kurā baterijai piegādātās elektroenerģijas intensitāte tiek reāllaikā pielāgota, balstoties uz informāciju, kas saņemta, izmantojot elektroniskos sakarus;

14.m) “regulatīvā iestāde” ir regulatīvā iestāde, kas definēta Regulas (ES) 2019/943 2. panta 2) punktā;

14.n) “divvirzienu uzlāde” ir viedā uzlāde, kurā elektriskā lādiņa plūsmu var pavērst pretējā virzienā tā, ka elektriskais lādiņš plūst no baterijas uz uzlādes punktu, kam tā pieslēgta;

14.o) “parastas jaudas uzlādes punkts” ir parastās jaudas uzlādes punkts, kas definēts 2. panta 31) punktā [priekšlikumā Regulai par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Direktīvu 2014/94/ES];

18.a) “industrija” ir uzņēmumi un produkti, kas ietilpst saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas (*NACE* 2. red.)[24] B, C, F sadaļā un J sadaļas 63. nodaļā;

18.b) izmantošana “neenerģētiskām vajadzībām” ir degvielu izmantošana par izejvielām industriālā procesā, nevis to izmantošana enerģijas ražošanai;

22.a) “atjaunīgās degvielas” ir biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie, biomasas kurināmie/degvielas un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas;

44.a) “plantācijas mežs” ir stādīts mežs, kas tiek intensīvi apsaimniekots un stādīšanas laikā un audzes brieduma stadijā atbilst šādiem kritērijiem: viena vai divas sugas, viena vecumklase un regulārs attālums starp kokiem. Tas ietver īscirtmeta plantācijas koksnes, šķiedras un enerģijas ieguvei, bet neietver mežus, kas iestādīti aizsardzībai vai ekosistēmu atjaunošanai, kā arī stādot vai sējot izveidotus mežus, kas audzes brieduma stadijā atgādina vai nākotnē atgādinās mežus, kas atjaunojas dabiski;

44.b) “stādīts mežs” ir mežs, ko galvenokārt veido iestādīti un/vai ar nolūku iesēti koki, ja ir gaidāms, ka iestādītie vai iesētie koki brieduma stadijā veidos vairāk nekā piecdesmit procentus no augošās krājas; te ietilpst sākotnēji iestādītu vai iesētu koku atvasājs;”;

2) direktīvas 3. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

---

[24] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1893/2006 (2006. gada 20. decembris), ar ko izveido *NACE* 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp.).

“1. Dalībvalstis kopīgi nodrošina, ka no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvars Savienības enerģijas bruto galapatēriņā līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 40 %.”;

b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka enerģija no biomasas tiek ražota tā, lai minimalizētu nepienācīgu kropļojošu ietekmi uz biomasas izejvielu tirgu un nelabvēlīgu ietekmi uz biodaudzveidību. Tālab tās ņem vērā atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, kas noteikta Direktīvas 2008/98/EK 4. pantā, un kaskādes principu, kas minēts trešajā daļā.

Pirmajā daļā minēto pasākumu ietvaros

a) dalībvalstis nepiešķir nekādu atbalstu

i) zāģbaļķu, finierkluču, celmu un sakņu izmantošanai enerģijas ražošanai;

ii) tādas atjaunojamās enerģijas ražošanai, ko ražo, incinerējot atkritumus, ja nav izpildīti Direktīvā 2008/98/EK noteiktie dalītās savākšanas pienākumi;

iii) praksei, kas neatbilst trešajā daļā minētajam deleģētajam aktam;

b) neskarot pirmajā daļā minētos pienākumus, dalībvalstis no 2026. gada 31. decembra nepiešķir nekādu atbalstu elektroenerģijas ražošanai no meža biomasas iekārtās, kurās ražo tikai elektroenerģiju, ja vien šāda elektroenerģija neatbilst vismaz vienam no šiem nosacījumiem:

i) tā tiek ražota reģionā, kas sakarā ar tā atkarību no cietā fosilā kurināmā norādīts kādā teritoriālajā taisnīgas pārkārtošanās plānā, kuru apstiprinājusi Eiropas Komisija, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/…, ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu, un atbilst relevantajām 29. panta 11. punkta prasībām;

ii) tā tiek ražota, izmantojot biomasas CO_2 uztveršanu un uzglabāšanu, un atbilst 29. panta 11. punkta otrās daļas prasībām.

Ne vēlāk kā vienu gadu pēc [šīs grozošās direktīvas stāšanās spēkā] Komisija saskaņā ar 35. pantu pieņem deleģēto aktu par kaskādes principa piemērošanu biomasai, it sevišķi par to, kā minimalizēt kvalitatīvu apaļkoku izmantojumu enerģijas ražošanā, īpašu uzmanību pievēršot atbalsta shēmām un pienācīgi ņemot vērā valstu īpatnības.

Līdz 2026. gadam Komisija iesniedz ziņojumu par dalībvalstu biomasas atbalsta shēmu ietekmi, arī uz biodaudzveidību un iespējamiem tirgus izkropļojumiem, un izvērtē iespēju noteikt tālākus ierobežojumus attiecībā uz meža biomasas atbalsta shēmām.”;

c) pantā iekļauj šādu 4.a punktu:

“4.a Dalībvalstis izveido satvaru, kas var ietvert atbalsta shēmas un atbalstu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pirkuma līgumu plašākai izmantošanai,

dodot iespēju atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantojumu izvērst tādā līmenī, kas atbilst 2. punktā minētajam dalībvalsts nacionālajam devumam, un tādā tempā, kas atbilst indikatīvajām trajektorijām, kuras minētas Regulas (ES) 2018/1999 4. panta a) punkta 2. apakšpunktā. Konkrētāk, ar minēto satvaru novērš atlikušos šķēršļus, kas liedz panākt augstu apgādi ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, arī tos, kas saistīti ar atļauju piešķiršanas procedūrām. Izstrādājot minēto satvaru, dalībvalstis ņem vērā, kāda papildu atjaunojamo energoresursu elektroenerģija vajadzīga pieprasījuma apmierināšanai transporta nozarē, industrijā, ēku sektorā, siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanai.”;

3) direktīvas 7. pantu groza šādi:

a) panta 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Attiecībā uz pirmās daļas a), b) vai c) apakšpunktu gāzi un elektroenerģiju no atjaunojamajiem energoresursiem, aprēķinot no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvaru enerģijas bruto galapatēriņā, ņem vērā tikai vienu reizi. Enerģiju, kas iegūta no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, uzskaita tajā sektorā — elektroenerģija, siltumapgāde un aukstumapgāde vai transports —, kurā to patērē.”;

b) panta 2. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Šā panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta vajadzībām atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas bruto galapatēriņu aprēķina kā dalībvalstī no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas daudzumu, ieskaitot elektroenerģiju, ko ražo no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas pašpatērētāji un atjaunojamās enerģijas kopienas, un elektroenerģiju no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām un izslēdzot elektroenerģijas ražošanu hidroakumulācijas blokos no ūdens, kas iepriekš uzsūknēts kalnup, kā arī elektroenerģiju, ko izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanai.”;

c) panta 4. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“a) no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas galapatēriņu transporta nozarē aprēķina kā visu transporta nozarē patērēto biodegvielu, biogāzes un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu summu;”;

4) direktīvas 9. pantu groza šādi:

a) pantā iekļauj šādu 1.a punktu:

"1.a Katra dalībvalsts līdz 2025. gada 31. decembrim vienojas kopā ar vienu vai vairākām citām dalībvalstīm izveidot vismaz vienu atjaunojamās enerģijas ražošanas kopprojektu. Par šādu vienošanos, arī par datumu, kurā paredzēts sākt projekta darbību, paziņo Komisijai. Uzskata, ka iesaistītajām dalībvalstīm šo pienākumu izpilda projekti, kurus finansē no nacionālajiem devumiem saskaņā ar Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu, kas izveidots ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2020/1294[25]."";

b) pantā iekļauj šādu punktu:

"7.a Dalībvalstis, kam ir robeža ar kādu jūras baseinu, sadarbojas, lai kopīgi noteiktu, kādu atkrastes atjaunīgās enerģijas jaudu tās līdz 2050. gadam plāno ieviest minētajā jūras baseinā, un noteiktu arī starpposma rādītājus 2030. un 2040. gadam. Tajos ņem vērā katra reģiona īpatnības un attīstību, jūras baseina atkrastes atjaunojamās enerģijas potenciālu un to, cik svarīgi ir nodrošināt attiecīgo integrēto tīkla plānošanu. Dalībvalstis minēto daudzumu paziņo atjauninātajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, ko iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu.";

5) direktīvas 15. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Dalībvalstis skaidri nosaka visas tehniskās specifikācijas, kuras attiecībā uz atjaunojamās enerģijas aprīkojumu un sistēmām jāievēro, lai varētu gūt labumu no atbalsta shēmām. Ja ir noteikti harmonizētie standarti vai Eiropas standarti, arī citas tehniskās atsauces sistēmas, ko izveidojušas Eiropas standartizācijas organizācijas, šādas tehniskās specifikācijas nosaka, atsaucoties uz šiem standartiem. Priekšroku dod harmonizētajiem standartiem, uz kuriem Eiropas Savienības tiesību aktu vajadzībām publicētas atsauces *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*; ja tādu nav, izmanto citus harmonizētos standartus un Eiropas standartus (tādā kārtībā). Šādās tehniskajās specifikācijās neparedz konkrētu vietu, kur aprīkojums un sistēmas sertificējamas, un tās nerada šķēršļus pienācīgai iekšējā tirgus darbībai.";

b) panta 4., 5., 6. un 7. punktu svītro;

c) panta 8. punktu aizstāj ar šādu:

"8. Dalībvalstis novērtē regulatīvos un administratīvos šķēršļus ilgtermiņa atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pirkuma līgumiem un likvidē nepamatotus šķēršļus, kas traucē šādus līgumus noslēgt, un veicina šādu līgumu ieviešanos, cita starpā izpētot, kā mazināt ar tiem saistītos finansiālos riskus, jo īpaši ar kredīta garantijām. Dalībvalstis nodrošina, ka uz minētajiem līgumiem neattiecas nesamērīgas vai diskriminējošas procedūras vai maksas un ka visus saistītos

[25] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1294 (2020. gada 15. septembris) par Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu (OV L 303, 17.9.2020., 1. lpp.).

izcelsmes apliecinājumus saskaņā ar atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pirkuma līgumu var nodot atjaunojamās enerģijas pircējam.

Rīcībpolitikas un pasākumus, kas veicina atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pirkuma līgumu ieviešanos, dalībvalstis apraksta savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas minēti Regulas (ES) 2018/1999 3. un 14. pantā, un progresa ziņojumos, ko iesniedz saskaņā ar minētās regulas 17. pantu. Minētajos ziņojumos tās sniedz arī norādi, kādu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas apmēru atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pirkuma līgumi atbalsta.”;

d) pantam pievieno šādu 9. punktu:

“9. Viena gada laikā pēc šīs grozošās direktīvas stāšanās spēkā Komisija izskata 15., 16. un 17. pantā izklāstītos noteikumus par administratīvajām procedūrām un to piemērošanu un vajadzības gadījumā ierosina to grozījumus, un tā var veikt papildu pasākumus, lai dalībvalstis atbalstītu šo noteikumu īstenošanā.”;

6) direktīvā iekļauj šādu pantu:

“15.a pants

Atjaunojamās enerģijas izmantojuma izvēršana ēku sektorā

1. Lai veicinātu atjaunojamās enerģijas ražošanu un izmantošanu ēku sektorā, dalībvalstis 2030. gadam nosaka indikatīvu mērķrādītāju atjaunojamo energoresursu īpatsvaram enerģijas galapatēriņā savā ēku sektorā, un šis mērķrādītājs ir saderīgs ar indikatīvo mērķrādītāju, kas paredz panākt, ka Savienības enerģijas galapatēriņā 2030. gadā vismaz 49 % no enerģijas ēku sektorā ir no atjaunojamajiem energoresursiem iegūta enerģija. Nacionālo mērķrādītāju izsaka kā īpatsvaru valsts enerģijas galapatēriņā un aprēķina saskaņā ar 7. pantā noteikto metodiku. Dalībvalstis savu mērķrādītāju, kā arī izklāstu, kā tās plāno to sasniegt, iekļauj atjaunināta jos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, ko iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu.

2. Dalībvalstis savos būvniecības noteikumos un būvnormatīvos un attiecīgā gadījumā savās atbalsta shēmās ievieš pasākumus, ar ko palielina atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas un siltumapgādes un aukstumapgādes īpatsvaru ēku fondā, arī valsts pasākumus, kas saistīti ar atjaunojamo energoresursu enerģijas pašpatēriņa, atjaunojamās enerģijas kopienu un vietējās enerģijas uzkrāšanas ievērojamu pieaugumu apvienojumā ar energoefektivitātes uzlabojumiem, kas saistīti ar koģenerāciju un pasīvajām, gandrīz nulles enerģijas un nulles enerģijas ēkām.

Lai sasniegtu 1. punktā noteikto indikatīvo atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, dalībvalstis savos būvniecības noteikumos un būvnormatīvos un attiecīgā gadījumā savās atbalsta shēmās vai ar citiem līdzvērtīgiem līdzekļiem prasa ēkās panākt vismaz minimālos no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas

izmantojuma līmeņus saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES noteikumiem. Dalībvalstis dod iespēju šos minimālos līmeņus panākt arī ar efektīvu centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi.

Esošu ēku gadījumā pirmā daļa uz bruņotajiem spēkiem attiecas tikai tādā mērā, kādā to piemērošana nav pretrunā bruņoto spēku darbību būtībai un primārajam mērķim, un neattiecas uz materiāliem, kurus izmanto tikai militāriem mērķiem.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz izmantotās atjaunojamās enerģijas īpatsvaru saskaņā ar Direktīvas 2010/31/ES 9. panta un Direktīvas 2012/27/ES 5. panta noteikumiem publiskās ēkas nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī kalpo par paraugu. Dalībvalstis cita starpā var atļaut šo pienākumu izpildīt, paredzot, ka trešās personas publisko ēku vai jaukto privāto un publisko ēku jumtus var izmantot iekārtām, kas ražo enerģiju no atjaunojamajiem energoresursiem.

4. Lai sasniegtu 1. punktā noteikto atjaunojamās enerģijas indikatīvo īpatsvaru, dalībvalstis veicina atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu un aprīkojuma izmantošanu. Šajā nolūkā dalībvalstis izmanto visus piemērotos pasākumus, rīkus un stimulus, to vidū energomarķējumu, kas izstrādāts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1369[26], energoefektivitātes sertifikātus saskaņā ar Direktīvu 2010/31/ES vai citus piemērotus sertifikātus vai standartus, kas izstrādāti valsts vai Savienības līmenī, un nodrošina pienācīgas informācijas un ieteikumu sniegšanu par atjaunīgām, ļoti energoefektīvām alternatīvām, kā arī par finanšu instrumentiem un stimuliem, kas pieejami, lai veicinātu vecu siltumapgādes sistēmu aizstāšanu un aizvien plašāku pāreju uz atjaunojamās enerģijas risinājumiem.”;

7) direktīvas 18. panta 3. un 4. punktu aizstāj ar šādiem:

“3. Dalībvalstis nodrošina, ka visu veidu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu uzstādītājiem un projektētājiem ēku sektorā, industrijā un lauksaimniecībā, kā arī saules fotoelementu sistēmu uzstādītājiem ir pieejamas sertifikācijas shēmas. Šajās shēmās var ņemt vērā attiecīgas esošas shēmas un struktūras, un to pamatā ir IV pielikumā noteiktie kritēriji. Katra dalībvalsts atzīst sertifikāciju, ko saskaņā ar šiem kritērijiem piešķīrušas citas dalībvalstis.

Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgajām tehnoloģijām pietiekamā daudzumā, lai apkalpotu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes pieaugumu, kas nepieciešams, lai veicinātu atjaunojamās enerģijas īpatsvara ikgadējo pieaugumu siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē, kas noteikts 23. pantā, ir pieejami apmācīti un kvalificēti atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu uzstādītāji.

Lai panāktu šādu pietiekamu uzstādītāju un projektētāju skaitu, dalībvalstis nodrošina, ka ir pieejamas pietiekamas apmācības programmas, kurās tiek iegūta

[26] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1369 (2017. gada 4. jūlijs), ar ko izveido energomarķējuma satvaru un atceļ Direktīvu 2010/30/ES (OV L 198, 28.7.2017., 1. lpp.).

kvalifikācija vai sertifikācija attiecībā uz atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes tehnoloģijām un to jaunākajiem inovatīvajiem risinājumiem. Dalībvalstis ievieš pasākumus, lai veicinātu dalību šādās programmās, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu un pašnodarbinātu personu dalību. Dalībvalstis var ar attiecīgajiem tehnoloģiju nodrošinātājiem un pārdevējiem noslēgt brīvprātīgus līgumus, lai jaunākajos tirgū pieejamajos inovatīvajos risinājumos un tehnoloģijās apmācītu pietiekamu skaitu uzstādītāju, kuru skaita noteikšanai var izmantot pārdošanas apjomu aplēses.

4. Dalībvalstis informāciju par 3. punktā minētajām sertifikācijas shēmām dara pieejamu sabiedrībai. Dalībvalstis nodrošina, ka to uzstādītāju saraksts, kuri ir kvalificēti vai sertificēti saskaņā ar 3. punktu, tiek regulāri atjaunināts un darīts pieejams sabiedrībai.";

8) direktīvas 19. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu groza šādi:

i) punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

"Šajā nolūkā dalībvalstis nodrošina, ka izcelsmes apliecinājumu izdod, atbildot uz pieprasījumu, ko iesniedzis ražotājs, kurš ražo enerģiju no atjaunojamajiem energoresursiem. Dalībvalstis var vienoties par izcelsmes apliecinājumu izdošanu neatjaunojamo energoresursu enerģijai. Attiecībā uz izcelsmes apliecinājumu izdošanu var noteikt minimālās jaudas ierobežojumu. Izcelsmes apliecinājumu izdod par standartapjomu — 1 MWh. Par katru saražotās enerģijas vienību izdod ne vairāk kā vienu izcelsmes apliecinājumu.";

ii) punkta piekto daļu svītro;

b) panta 8. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

"Ja elektroenerģijas piegādātājam Direktīvas 2009/72/EK 3. panta 9. punkta a) apakšpunkta vajadzībām jāpierāda no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvars vai daudzums savā energoresursu struktūrā, tas to dara, izmantojot izcelsmes apliecinājumus, izņemot attiecībā uz to savas energoresursu struktūras daļu, kas atbilst neizsekojamiem komerciāliem piedāvājumiem, ja tādi ir, kuriem piegādātājs var izmantot atlikušo energoresursu struktūru.";

9) direktīvas 20. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Pamatojoties uz integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 I pielikumu ietverto novērtējumu par nepieciešamību būvēt jaunu infrastruktūru centralizētajai siltumapgādei un aukstumapgādei, kurā izmanto atjaunojamos energoresursus, nolūkā sasniegt šīs direktīvas 3. panta 1. punktā izvirzīto Savienības mērķrādītāju, dalībvalstis attiecīgā gadījumā veic vajadzīgos pasākumus ar mērķi izveidot efektīvu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes infrastruktūru, lai veicinātu siltumapgādi un aukstumapgādi, kurā izmanto atjaunojamos energoresursus, arī saules enerģiju, apkārtējās vides enerģiju, ģeotermālo enerģiju, biomasu,

biogāzi, bioloģiskos šķidros kurināmos un atlikumsiltumu un atlikumaukstumu kombinācijā ar siltumenerģijas uzkrāšanu.”;

10) direktīvā iekļauj šādu 20.a pantu:

“20.a pants

Atbalsts atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas integrēšanai sistēmā

1. Dalībvalstis pieprasa, lai pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori to teritorijā pēc iespējas precīzāk un pēc iespējas tuvāk reāllaikam, bet ne retāk kā ik pēc stundas darītu pieejamu informāciju par atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvaru un siltumnīcefekta gāzu emisiju daudzumu katrā tirdzniecības zonā piegādātajā elektroenerģijā kopā ar prognozēm, ja tādas ir pieejamas. Šo informāciju dara pieejamu digitāli tā, lai nodrošinātu, ka to var izmantot elektroenerģijas tirgus dalībnieki, agregatori, patērētāji un tiešie lietotāji un ka to var nolasīt elektronisko sakaru ierīces, piemēram, viedās uzskaites sistēmas, elektrotransportlīdzekļu uzlādes punkti, siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas un ēku energopārvaldības sistēmas.

2. Papildus prasībām, kas noteiktas [priekšlikumā Regulai par baterijām un bateriju atkritumiem, ar ko atceļ Direktīvu 2006/66/EK un groza Regulu (ES) 2019/1020], dalībvalstis nodrošina, ka sadzīves un rūpniecisko bateriju ražotāji bateriju īpašniekiem un lietotājiem, kā arī trešām personām, kas rīkojas to vārdā, piemēram, ēku energopārvaldības uzņēmumiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, ar nediskriminējošiem noteikumiem un bez maksas nodrošina reāllaika piekļuvi baterijas pārvaldības sistēmas pamatinformācijai, arī informācijai par baterijas kapacitāti, veselības stāvokli, uzlādes stāvokli un jaudas iestatījuma punktu.

Dalībvalstis nodrošina, ka transportlīdzekļu ražotāji elektrotransportlīdzekļu īpašniekiem un lietotājiem, kā arī trešām personām, kas rīkojas īpašnieku un lietotāju vārdā, piemēram, elektroenerģijas tirgus dalībniekiem un elektromobilitātes pakalpojumu sniedzējiem, ar nediskriminējošiem noteikumiem un bez maksas dara pieejamus transportlīdzekļa ģenerētos reāllaika datus par baterijas veselības stāvokli, baterijas jaudas iestatījuma punktu, baterijas kapacitāti, kā arī elektrotransportlīdzekļa atrašanās vietu, ievērojot arī papildu prasības, kas noteiktas tipa apstiprināšanas un tirgus uzraudzības regulā.

3. Līdztekus prasībām, kas noteiktas [priekšlikumā Regulai par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Direktīvu 2014/94/ES], dalībvalstis nodrošina, ka publiski nepiekļūstami parastās jaudas uzlādes punkti, kas uzstādīti to teritorijā no [šīs grozošās direktīvas transponēšanas termiņš], spēj nodrošināt viedās uzlādes funkcijas un attiecīgā gadījumā, balstoties uz regulatīvās iestādes novērtējumu, divvirzienu uzlādes funkcijas.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts tiesiskais regulējums nediskriminē mazu vai mobilu sistēmu, piemēram, sadzīves bateriju un elektrotransportlīdzekļu, dalību — tieši vai agregācijas ceļā — elektroenerģijas tirgos, arī pārslodzes vadībā un elastības un balansēšanas pakalpojumu sniegšanā.”;

11) direktīvā iekļauj šādu 22.a pantu:

“22.a pants

Atjaunojamās enerģijas izmantojuma izvēršana industrijā

1. Dalībvalstis līdz 2030. gadam cenšas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru to energoresursu daudzumā, ko enerģijas galapatēriņa un neenerģētiskām vajadzībām izmanto industrijā, ik gadu palielināt par indikatīvo vidējo minimālo palielinājumu, kas ir 1,1 procentpunkts.

Pasākumus, kas plānoti un veikti, lai panāktu šādu indikatīvo palielinājumu, dalībvalstis iekļauj savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un progresa ziņojumos, ko iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3., 14. un 17. pantu.

Dalībvalstis nodrošina, ka nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu īpatsvars, ko izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām, līdz 2030. gadam sasniedz 50 % no ūdeņraža, ko industrijā izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām. Aprēķinot šo procentuālo daļu, ievēro šādus noteikumus:

a) aprēķinot saucēju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām izmantotā ūdeņraža enerģijas saturu, neskaitot ūdeņradi, ko izmanto par starpproduktu konvencionālo transporta degvielu ražošanā;

b) aprēķinot skaitītāju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām industrijā izmantoto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu enerģijas saturu, neskaitot nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, ko izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu ražošanā;

c) aprēķinot skaitītāju un saucēju, izmanto III pielikumā noteiktās transporta degvielu enerģijas satura vērtības.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, ja rūpnieciskie produkti ir marķēti ar norādi vai par tiem apgalvots, ka tie ir ražoti, izmantojot atjaunojamo enerģiju un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, tiem norāda izmantoto atjaunojamās enerģijas vai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu procentuālo daļu, kas izmantota izejvielu iegādes un priekšapstrādes, ražošanas un izplatīšanas posmā un kas aprēķināta ar Ieteikumā 2013/179/ES[27] vai (alternatīvi) ISO 14067:2018 noteiktajām metodēm.”;

12) direktīvas 23. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Lai veicinātu atjaunojamās enerģijas plašāku izmantošanu siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē, katra dalībvalsts atjaunojamās enerģijas īpatsvaru minētajā

[27] 2013/179/ES: Komisijas Ieteikums (2013. gada 9. aprīlis) par kopīgu metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla ekoloģisko raksturlielumu mērīšanai un uzrādīšanai (OV L 124, 4.5.2013., 1.–210. lpp.).

nozarē palielina vismaz par 1,1 procentpunktu, kas ir vidējais ikgadējais rādītājs, kurš aprēķināts 2021.–2025. gada un 2026.–2030. gada periodam, sākot no atjaunojamās enerģijas īpatsvara siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē 2020. gadā, kas izteikts kā nacionālais īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā un aprēķināts saskaņā ar 7. pantā noteikto metodiku.

Dalībvalstīm, kurās izmanto atlikumsiltumu un atlikumaukstumu, šis palielinājums ir 1,5 procentpunkti. Šādā gadījumā dalībvalstis var ņemt vērā atlikumsiltumu un atlikumaukstumu apmērā līdz 40 % no vidējā ikgadējā palielinājuma.

Papildus pirmajā daļā minētajam minimālajam ikgadējam palielinājumam par 1,1 procentpunktu katra dalībvalsts cenšas atjaunojamās enerģijas īpatsvaru siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē palielināt par 1.a pielikumā noteikto apmēru.”;

b) pantā iekļauj šādu 1.a punktu:

“1.a Dalībvalstis savu potenciālu siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē izmantot no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtu enerģiju un atlikumsiltumu un atlikumaukstumu novērtē, attiecīgā gadījumā veicot analīzi, kādas teritorijas būtu piemērotas to izvēršanai ar zemu ekoloģisko risku un kāds būtu maza mēroga mājsaimniecību projektu potenciāls. Novērtējumā nosaka atskaites punktus un pasākumus, kuru mērķis ir palielināt atjaunojamo energoresursu izmantojumu siltumapgādē un aukstumapgādē un attiecīgā gadījumā atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantojumu centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē ar mērķi izveidot nacionālo ilgtermiņa siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizācijas stratēģiju. Novērtējums ir daļa no integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, kas minēti Regulas (ES) 2018/1999 3. un 14. pantā, un to pievieno visaptverošajam siltumapgādes un aukstumapgādes novērtējumam, kas prasīts Direktīvas 2012/27/ES 14. panta 1. punktā.”;

c) panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu svītro;

d) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Lai panāktu 1. punkta pirmajā daļā minēto vidējo ikgadējo palielinājumu, dalībvalstis var īstenot vienu vai vairākus no šiem pasākumiem:

a) atjaunojamās enerģijas vai atlikumsiltuma un atlikumaukstuma fiziska iekļaušana siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām piegādātajos energoresursos un kurināmajos;

b) ļoti efektīvu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu ierīkošana ēkās vai atjaunojamās enerģijas vai atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantošana rūpnieciskās siltumapgādes un aukstumapgādes procesos;

c) pasākumi, uz kuriem attiecas tirgojami sertifikāti, kas apliecina 1. punkta pirmajā daļā noteiktā pienākuma izpildi ar atbalstu šā punkta b) apakšpunktā minētajiem ierīkošanas pasākumiem, kurus veic cits uzņēmējs, piemēram, neatkarīgs atjaunīgo energoresursu tehnoloģijas ierīkotājs vai

energopakalpojumu uzņēmums, kas sniedz atjaunojamo energoresursu risinājumu ierīkošanas pakalpojumus;

d) pasākumi, kas veido valsts un vietējo iestāžu spējas plānot un realizēt atjaunojamo energoresursu projektus un infrastruktūru;

e) riska mazināšanas satvaru izveide ar mērķi samazināt kapitāla cenu atjaunojamo energoresursu siltumapgādes un aukstumapgādes projektiem;

f) korporatīvo patērētāju un mazo patērētāju apvienību siltuma pirkuma līgumu veicināšana;

g) fosilās siltumapgādes sistēmu plānotās aizstāšanas shēmas vai fosilo kurināmo izmantojuma izbeigšanas shēmas ar atskaites punktiem;

h) atjaunojamo energoresursu siltumapgādes (arī aukstumapgādes) plānošanas prasības vietējā un reģionālajā līmenī;

i) citi rīcībpolitikas pasākumi ar līdzvērtīgu ietekmi, arī fiskālie pasākumi, atbalsta shēmas vai citi finansiāli stimuli.

Minētos pasākumus pieņemot un īstenojot, dalībvalstis nodrošina, ka tie ir piekļūstami visiem patērētājiem, it sevišķi patērētājiem no mazturīgām vai neaizsargātām mājsaimniecībām, kuriem citādi nebūtu pietiekama sākotnējā kapitāla, lai no minētajiem pasākumiem gūtu labumu.”;

13) direktīvas 24. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka galapatērētājiem viegli piekļūstamā veidā, piemēram, rēķinos vai piegādātāja tīmekļa vietnē un pēc pieprasījuma, tiek sniegta informācija par energoefektivitāti un atjaunojamās enerģijas īpatsvaru to centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmās. Informāciju par atjaunojamās enerģijas īpatsvaru izsaka vismaz procentos no siltumapgādes un aukstumapgādes bruto galapatēriņa, kas piešķirts konkrētās centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas lietotājiem, norādot arī to, kāds enerģijas daudzums izmantots, lai lietotājam vai tiešajam lietotājam piegādātu vienu siltumapgādes vienību.”;

b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Dalībvalstis cenšas no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas un atlikumsiltuma un atlikumaukstuma īpatsvaru centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē palielināt par vismaz 2,1 procentpunktu, kas ir vidējais ikgadējais rādītājs, kurš aprēķināts 2021.–2025. gada un 2026.–2030. gada periodam, sākot no tās enerģijas īpatsvara, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem un no atlikumsiltuma un atlikumaukstuma, centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē 2020. gadā, un nosaka šim nolūkam vajadzīgos pasākumus. Atjaunojamās enerģijas

īpatsvaru izsaka kā enerģijas bruto galapatēriņa īpatsvaru centralizētajā siltumapgādē un aukstumapgādē, pielāgotu parastajiem vidējiem klimatiskajiem apstākļiem.

Dalībvalstis, kurām no atjaunojamajiem energoresursiem un no atlikumsiltuma un atlikumaukstuma iegūtās enerģijas īpatsvars centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē pārsniedz 60 %, var uzskatīt, ka jebkurš šāds īpatsvars atbilst pirmajā daļā minētajam vidējam ikgadējam palielinājumam.

Dalībvalstis savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 I pielikumu nosaka pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu pirmajā daļā minēto vidējo ikgadējo palielinājumu.”;

c) pantā iekļauj šādu 4.a punktu:

“4.a Dalībvalstis nodrošina, ka tādu centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmu operatoriem, kuru jauda pārsniedz 25 MWth, ir pienākums tīklam pieslēgt trešās puses no atjaunojamajiem energoresursiem un no atlikumsiltuma un atlikumaukstuma iegūtas enerģijas piegādātājus vai ir pienākums piedāvāt trešās puses piegādātājiem pieslēgumu tīklam un no tiem iegādāties siltumu vai aukstumu no atjaunojamajiem energoresursiem un no atlikumsiltuma un atlikumaukstuma, balstoties uz nediskriminējošiem kritērijiem, kurus nosaka attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde, proti, šiem operatoriem ir pienākums veikt vienu vai vairākas no šīm darbībām:

a) apmierināt jauno lietotāju pieprasījumu;

b) esošās siltuma vai aukstuma ražošanas jaudas aizstāt;

c) esošās siltuma vai aukstuma ražošanas jaudas paplašināt.”;

d) panta 5. un 6. punktu aizstāj ar šādiem:

“5. Dalībvalstis var centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas operatoram atļaut atteikties trešās puses piegādātāju pieslēgt un no tā iepirkt siltumu vai aukstumu jebkurā no šādām situācijām:

a) sistēmai trūkst vajadzīgās jaudas citu atjaunojamo energoresursu siltuma vai aukstuma vai atlikumsiltuma un atlikumaukstuma avotu dēļ;

b) trešās puses piegādātāja siltums vai aukstums neatbilst tehniskajiem parametriem, kas vajadzīgi, lai to pieslēgtu tīklam un nodrošinātu uzticamu un drošu centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas darbību;

c) operators var pierādīt, ka, nodrošinot piekļuvi, cena par siltumu vai aukstumu galalietotājiem nesamērīgi palielinātos salīdzinājumā ar cenu, par kādu to nodrošina galvenā vietējā siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēma, ar kuru atjaunojamie energoresursi vai atlikumsiltums un atlikumaukstums konkurētu;

d) operatora sistēma atbilst efektīvas centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes definīcijai, kas noteikta [ierosinātās pārstrādātās Energoefektivitātes direktīvas x pantā].

Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad centralizētās siltumapgādes vai aukstumapgādes sistēmas operators atsakās siltuma vai aukstuma piegādātāju pieslēgt tīklam saskaņā ar pirmo daļu, minētais operators kompetentajai iestādei sniedz informāciju par atteikuma iemesliem, kā arī par nosacījumiem, kuri jāievēro, un pasākumiem, kuri sistēmā būtu jāveic, lai pieslēgumu darītu iespējamu. Dalībvalstis nodrošina, ka ir ieviesta pienācīga nepamatotu atteikumu novēršanas procedūra.

6. Lai veicinātu atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantošanu, dalībvalstis ievieš koordinācijas satvaru, kas savestu kopā centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu operatoru un potenciālos atlikumsiltuma un atlikumaukstuma avotus industriālajā un terciārajā sektorā. Minētais koordinācijas satvars nodrošina dialogu par atlikumsiltuma un atlikumaukstuma izmantošanu, un šajā dialogā iesaistās vismaz šādas puses:

a) centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu operatori;

b) industriālā un terciārā sektora uzņēmumi, kam rodas atlikumsiltums un atlikumaukstums, kuru var ekonomiski atgūt, izmantojot centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmas, piemēram, datu centri, rūpniecības uzņēmumi, lielas komerciālās ēkas un sabiedriskais transports, un

c) vietējās iestādes, kas atbild par energoinfrastruktūras plānošanu un apstiprināšanu.”;

e) panta 8., 9. un 10. punktu aizstāj ar šādiem:

“8. Dalībvalstis izveido satvaru, kurā elektroenerģijas sadales sistēmu operatori vismaz reizi četros gados sadarbībā ar centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu operatoriem savos reģionos novērtē centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu potenciālu nodrošināt balansēšanu un citus sistēmas pakalpojumus, arī pieprasījumreakciju un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas pārprodukcijas uzkrāšanu siltumenerģijas formā, kā arī novērtē, vai apzinātā potenciāla izmantošana būtu resursefektīvāka un izmaksefektīvāka nekā alternatīvi risinājumi.

Dalībvalstis nodrošina, ka elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu operatori tīkla plānošanā, investīcijās tīklā un infrastruktūras pilnveidošanā attiecīgi katras valsts teritorijā pienācīgi ņem vērā saskaņā ar pirmo daļu veiktā novērtējuma rezultātus.

Dalībvalstis veicina koordināciju starp centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu operatoriem un elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu, ka balansēšanas, uzkrāšanas un citi elastības pakalpojumi, piemēram, pieprasījumreakcija, ko nodrošina centralizētās siltumapgādes un centralizētās dzesēšanas sistēmu operatori, var darboties to elektroenerģijas tirgos.

Dalībvalstis saskaņā ar pirmo un trešo daļu noteiktās novērtēšanas un koordinācijas prasības var attiecināt arī uz gāzes pārvades un sadales sistēmu operatoriem, arī ūdeņraža tīkliem un citiem energotīkliem.

9. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju tiesības un centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu ekspluatācijas noteikumi saskaņā ar šo pantu ir precīzi definēti un publiski pieejami un ka kompetentā iestāde panāk to izpildi.

10. Dalībvalstij nav pienākuma piemērot 2. un 9. punktu, ja ir izpildīts vismaz viens no šiem nosacījumiem:

a) 2018. gada 24. decembrī tās centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes īpatsvars bija mazāks par vai vienāds ar 2 % no enerģijas bruto galapatēriņa siltumapgādē un aukstumapgādē;

b) tās centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes īpatsvars virs 2 % no enerģijas bruto galapatēriņa siltumapgādē un aukstumapgādē 2018. gada 24. decembrī ir palielināts, izveidojot jaunu, efektīvu centralizēto siltumapgādi un aukstumapgādi, kā pamatā ir tās integrētais nacionālais enerģētikas un klimata plāns saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 I pielikumu un šīs direktīvas 23. panta 1.a punktā minētais novērtējums;

c) 90 % no enerģijas bruto galapatēriņa centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmās notiek centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmās, kas atbilst definīcijai, kura noteikta [ierosinātās pārstrādātās Energoefektivitātes direktīvas x pantā].”;

14) direktīvas 25. pantu aizstāj ar šādu:

“25. pants

Siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazināšana transporta nozarē ar atjaunojamās enerģijas izmantojumu

1. Katra dalībvalsts degvielas piegādātājiem nosaka pienākumu nodrošināt, ka

a) transporta nozarei piegādāto atjaunojamo energoresursu degvielu un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas daudzums saskaņā ar dalībvalsts noteikto indikatīvo trajektoriju līdz 2030. gadam noved pie siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma vismaz par 13 % salīdzinājumā ar 27. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteikto bāzlīniju;

b) to moderno biodegvielu un biogāzes īpatsvars, kas ražotas no IX pielikuma A daļā norādītajiem ievadmateriāliem, transporta nozarei piegādātajā enerģijā ir vismaz 0,2 % 2022. gadā, 0,5 % 2025. gadā un 2,2 % 2030. gadā, un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu īpatsvars 2030. gadā ir vismaz 2,6 %.

Aprēķinot a) apakšpunktā minēto samazinājumu un b) apakšpunktā minēto īpatsvaru, dalībvalstis nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas ņem vērā arī tad, ja tās izmanto par starpproduktiem konvencionālo degvielu ražošanā. Aprēķinot

a) apakšpunktā minēto samazinājumu, dalībvalstis var ņemt vērā pārstrādātus oglekļa kurināmos/degvielas.

Nosakot pienākumu degvielas piegādātājiem, dalībvalstis var no prasības nodrošināt minimālo no IX pielikuma A daļā norādītajiem ievadmateriāliem saražoto moderno degvielu un biogāzes īpatsvaru atbrīvot degvielas piegādātājus, kuri piegādā elektroenerģiju vai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas, attiecībā uz minētajām degvielām.

2. Dalībvalstis izveido mehānismu, kas degvielas piegādātājiem to teritorijā dod iespēju apmainīties ar kredītiem par atjaunojamās enerģijas piegādi transporta nozarei. Uzņēmēji, kas nodrošina atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju elektrotransportlīdzekļiem, izmantojot publiskas uzlādes stacijas, saņem kredītus neatkarīgi no tā, vai uz uzņēmējiem attiecas dalībvalsts degvielas piegādātājiem noteiktais pienākums, un tie var šos kredītus pārdot degvielas piegādātājiem, kuriem ir atļauts šos kredītus izmantot, lai izpildītu 1. punkta pirmajā daļā noteikto pienākumu.";

15) direktīvas 26. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu groza šādi:

i) punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

"Aprēķinot dalībvalsts no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas bruto galapatēriņu, kas minēts 7. pantā, un siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītāju, kas minēts 25. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo, kā arī biomasas degvielu īpatsvars, ko patērē transporta nozarē, ja to ražo no pārtikas un barības kultūraugiem, ir ne vairāk kā vienu procentpunktu augstāks par šādu degvielu īpatsvaru enerģijas galapatēriņā attiecīgās dalībvalsts transporta nozarē 2020. gadā un nepārsniedz 7 % no enerģijas galapatēriņa attiecīgās dalībvalsts transporta nozarē.";

ii) punkta ceturto daļu aizstāj ar šādu:

"Ja dalībvalstī no pārtikas un barības kultūraugiem ražoto biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo, kā arī transporta nozarē patērēto biomasas degvielu īpatsvars nesasniedz 7 % vai ja dalībvalsts nolemj šo īpatsvaru ierobežot vēl vairāk, šī dalībvalsts 25. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājuma mērķrādītāju var attiecīgi vēl samazināt, ņemot vērā, kāds būtu šo degvielu devums siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupīšanā. Šajā sakarā dalībvalstis uzskata, ka šīs degvielas aiztaupa 50 % siltumnīcefekta gāzu emisiju.";

b) panta 2. punktā vārdus "25. panta 1. punkta pirmajā daļā minēto minimālo īpatsvaru" pirmajā daļā un vārdus "25. panta 1. punkta pirmajā daļā minētā minimālā īpatsvara" piektajā daļā aizstāj attiecīgi ar vārdiem "25. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma mērķrādītāju" un "25. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētā siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma mērķrādītāja";

16) direktīvas 27. pantu groza šādi:

a) virsrakstu aizstāj ar šādu:

"Aprēķināšanas noteikumi transporta nozarē un attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām neatkarīgi no to galaizmantojuma";

b) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Aprēķinot 25. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minēto siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājumu, piemēro šādus noteikumus:

a) siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu aprēķina šādi:

i) attiecībā uz biodegvielu un biogāzi — visu veidu transportam piegādāto šo degvielu daudzumu reizinot ar to emisiju aiztaupījumiem, kas noteikti saskaņā ar 31. pantu;

ii) attiecībā uz nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām un pārstrādātām oglekļa degvielām — visu veidu transportam piegādāto šo degvielu daudzumu reizinot ar to emisiju aiztaupījumiem, kas noteikti saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar 29.a panta 3. punktu;

iii) attiecībā uz atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju — visu veidu transportam piegādāto šo degvielu daudzumu reizinot ar V pielikumā noteikto fosilo degvielu komparatoru $EC_{F(e)}$;

b) 25. panta 1. punktā minēto bāzlīniju aprēķina, transporta nozarei piegādātās enerģijas daudzumu reizinot ar V pielikumā noteikto fosilo degvielu komparatoru $E_{F(t)}$;

c) aprēķinot relevantos enerģijas daudzumus, piemēro šādus noteikumus:

i) nosakot transporta nozarei piegādāto enerģiju, izmanto III pielikumā noteiktās transporta degvielu enerģijas satura vērtības;

ii) nosakot III pielikumā neiekļauto transporta degvielu enerģijas saturu, dalībvalstis degvielu siltumspējas noteikšanai izmanto attiecīgos Eiropas standartus. Ja minētajam nolūkam pieņemta Eiropas standarta nav, izmanto attiecīgos ISO standartus;

iii) transporta nozarei piegādātās atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas daudzumu nosaka, šai nozarei piegādātās elektroenerģijas daudzumu reizinot ar dalībvalsts teritorijā iepriekšējos divos gados piegādātās atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vidējo īpatsvaru. Izņēmuma kārtā, ja elektroenerģiju iegūst no tieša savienojuma ar iekārtu, kas ražo atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, un piegādā transporta nozarei, minēto elektroenerģiju pilnībā uzskaita kā atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju;

iv) to biodegvielu un biogāzes īpatsvars, ko ražo no IX pielikuma B daļā norādītajiem ievadmateriāliem, transporta nozarei piegādāto degvielu un

elektroenerģijas enerģijas saturā, nepārsniedz 1,7 %, izņemot Kipru un Maltu;

d) siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazinājumu, ko rada atjaunojamās enerģijas izmantošana, nosaka, siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no visu veidu transportam piegādāto biodegvielu, biogāzes un atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantojuma dalot ar bāzlīniju.

Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 35. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai šo direktīvu papildinātu, III pielikumā noteikto transporta degvielu enerģijas saturu pielāgojot zinātnes un tehnikas attīstībai.";

c) pantā iekļauj šādu 1.a punktu:

"1.a Aprēķinot 25. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētos mērķrādītājus, piemēro šādus noteikumus:

a) aprēķinot saucēju, t. i., transporta nozarē patērētās enerģijas daudzumu, ņem vērā visu transporta nozarei piegādāto degvielu un elektroenerģiju;

b) aprēķinot skaitītāju, ņem vērā to moderno biodegvielu un biogāzes enerģijas saturu, kas ražotas no IX pielikuma A daļā uzskaitītajiem ievadmateriāliem, un to nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu enerģijas saturu, ko piegādā visu veidu transportam Savienības teritorijā;

c) to moderno biodegvielu un biogāzes īpatsvaru, ko ražo no IX pielikuma A daļā norādītajiem ievadmateriāliem, un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu īpatsvaru, ko piegādā aviācijas un jūras transportam, uzskata par 1,2 reizes lielāku par to enerģijas saturu.";

d) panta 2. punktu svītro;

d) panta 3. punktu groza šādi:

i) punkta pirmo, otro un trešo daļu svītro;

ii) punkta ceturto daļu aizstāj ar šādu:

"Ja elektroenerģiju izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanai — vai nu tieši, vai starpproduktu ražošanai —, atjaunojamās enerģijas īpatsvara noteikšanai izmanto atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas vidējo īpatsvaru ražošanas valstī, mērītu divus gadus pirms attiecīgā gada.";

iii) piektās daļas ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

"Tomēr elektroenerģiju, kas iegūta no tieša pieslēguma iekārtai, kas ražo atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, var pilnībā ieskaitīt kā atjaunojamo energoresursu elektroenerģiju, ja to izmanto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu ražošanas vajadzībām, ar noteikumu, ka";

17) direktīvas 28. pantu groza šādi:

a) panta 2., 3. un 4. punktu svītro;

b) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

"Komisija līdz 2024. gada 31. decembrim saskaņā ar 35. pantu pieņem deleģētos aktus, lai šo direktīvu papildinātu, precizējot metodiku, kā noteikt, kāds biodegvielas un biogāzes īpatsvars transportā ir no biomasas pārstrādes kopīgā procesā ar fosilajām degvielām.";

c) panta 7. punktā vārdus "25. panta 1. punkta ceturtajā daļā" aizstāj ar vārdiem "25. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā";

18) direktīvas 29. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu groza šādi:

i) pirmās daļas a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"a) devums dalībvalstu atjaunojamās enerģijas īpatsvara un šīs direktīvas 3. panta 1. punktā, 15.a panta 1. punktā, 22.a panta 1. punktā, 23. panta 1. punktā, 24. panta 4. punktā un 25. panta 1. punktā minēto mērķrādītāju sasniegšanā;";

ii) ceturto daļu aizstāj ar šādu:

"Biomasas kurināmie/degvielas atbilst 2.–7. un 10. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, ja tos izmanto

– a) cietā biomasas kurināmā gadījumā — iekārtās, kuras ražo elektroenerģiju, siltumu un aukstumu un kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauda ir vienāda ar vai lielāka par 5 MW,

– b) gāzveida biomasas kurināmā gadījumā — iekārtās, kuras ražo elektroenerģiju, siltumu un aukstumu un kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauda ir vienāda ar vai lielāka par 2 MW,

– c) ja iekārtas ražo gāzveida biomasas kurināmos/degvielas ar šādu vidējo biometāna caurplūdumu:

i) virs 200 m^3 metāna ekvivalenta/h, ja mēra temperatūras un spiediena standartapstākļos (t. i., 0 °C un 1 bar atmosfēras spiediens);

ii) ja biogāze ir metāna un nedegošu citu gāzu maisījums — metāna caurplūdums ir mazāks par i) punktā noteikto slieksni, pārrēķinātu proporcionāli metāna tilpumdaļai maisījumā;";

iii) aiz ceturtās daļas iekļauj šādu daļu:

"Dalībvalstis ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus var piemērot arī iekārtām ar mazāku kopējo nominālo ievadīto siltumjaudu vai biometāna caurplūdumu.";

b) panta 3. punktā aiz pirmās daļas iekļauj šādu daļu:

"Šo punktu, izņemot pirmās daļas c) apakšpunktu, piemēro arī biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no meža biomasas.";

c) panta 4. punktā pievieno šādu daļu:

“Pirmo daļu, izņemot b) un c) apakšpunktu, un otro daļu piemēro arī biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrajiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām, ko ražo no meža biomasas.”;

d) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

“5. Biodegvielas, bioloģiskie šķidrie kurināmie un biomasas kurināmie/degvielas, kas ražoti no lauksaimniecības vai meža biomasas un ko ņem vērā 1. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētajos nolūkos, nedrīkst būt ražoti no izejvielām, kas iegūtas no zemes, kura 2008. gada janvārī bija kūdrājs, ja vien nav pierādījumu, ka attiecīgā izejviela ir audzēta un izstrādāta bez iepriekš nenosusinātas augsnes nosusināšanas.”;

e) panta 6. punkta pirmās daļas a) apakšpunkta iv) punktu aizstāj ar šādu:

“iv) to, ka mežizstrāde tiek veikta, rūpējoties par augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ar mērķi līdz minimumam samazināt nelabvēlīgu ietekmi tā, lai novērstu celmu un sakņu ieguvi, pirmatnējo mežu degradāciju vai to pārveidošanu par plantāciju mežiem un mežizstrādi neaizsargātās augsnēs; minimalizē lielas kailcirtes un nodrošina vietējiem apstākļiem piemērotus atmirušas koksnes ieguves sliekšņus un prasības izmantot mežizstrādes sistēmas, kas minimalizē nelabvēlīgo ietekmi uz augsnes kvalitāti, arī augsnes sablīvēšanos, un nelabvēlīgo ietekmi uz biodaudzveidības elementiem un dzīvotnēm;”;

f) panta 6. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta iv) punktu aizstāj ar šādu:

“iv) to, ka mežizstrāde tiek veikta, rūpējoties par augsnes kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ar mērķi līdz minimumam samazināt nelabvēlīgu ietekmi tā, lai novērstu celmu un sakņu ieguvi, pirmatnējo mežu degradāciju vai to pārveidošanu par plantāciju mežiem un mežizstrādi neaizsargātās augsnēs; minimalizē lielas kailcirtes un nodrošina vietējiem apstākļiem piemērotus atmirušas koksnes ieguves sliekšņus un prasības izmantot mežizstrādes sistēmas, kas minimalizē nelabvēlīgo ietekmi uz augsnes kvalitāti, arī augsnes sablīvēšanos, un nelabvēlīgo ietekmi uz biodaudzveidības elementiem un dzīvotnēm;”;

g) panta 10. punkta pirmās daļas d) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“d) vismaz 70 % elektroenerģijas, siltuma un aukstuma ražošanai no biomasas kurināmajiem iekārtās līdz 2025. gada 31. decembrim un vismaz 80 % — no 2026. gada 1. janvāra.”;

19) direktīvā iekļauj šādu 29.a pantu:

“29.a pants

Siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām un pārstrādātiem oglekļa kurināmajiem/degvielām

1. Enerģiju no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām dalībvalstu atjaunojamās enerģijas īpatsvarā un mērķrādītājos, kas minēti 3. panta 1. punktā, 15.a panta 1. punktā, 22.a panta 1. punktā, 23. panta 1. punktā, 24. panta 4. punktā un

25. panta 1. punktā, ieskaita tikai tad, ja siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījums no minēto degvielu izmantošanas ir vismaz 70 %.

2. Enerģiju no pārstrādātiem oglekļa kurināmajiem/degvielām 25. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā minētajā siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītājā ieskaitīt var tikai tad, ja siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījums no minēto degvielu izmantošanas ir vismaz 70 %.

3. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 35. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai šo direktīvu papildinātu, norādot, ar kādu metodiku novērtēt siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu, ko rada nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas un pārstrādāti oglekļa kurināmie/degvielas. Metodika nodrošina, ka kredītu par novērstajām emisijām nepiešķir par tādu CO_2, par kura uztveršanu emisijas kredīts jau saņemts saskaņā ar citiem tiesību aktu noteikumiem.";

20) direktīvas 30. pantu groza šādi:

a) panta 1. punkta pirmās daļas ievadfrāzi aizstāj ar šādu:

"Ja atjaunīgās degvielas un pārstrādātos oglekļa kurināmos/degvielas ieskaita 3. panta 1. punktā, 15.a panta 1. punktā, 22.a panta 1. punktā, 23. panta 1. punktā, 24. panta 4. punktā un 25. panta 1. punktā minētajos mērķrādītājos, dalībvalstis pieprasa, lai uzņēmēji pierādītu, ka ir izpildīti 29. panta 2.–7. un 10. punktā un 29.a panta 1. un 2. punktā noteiktie ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji attiecībā uz atjaunīgajām degvielām un pārstrādātiem oglekļa kurināmajiem/degvielām. Šajā nolūkā tās uzņēmējiem prasa izmantot masas bilances sistēmu, kura";

b) panta 3. punkta pirmo un otro daļu aizstāj ar šādu:

"Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka uzņēmēji iesniedz uzticamu informāciju par 29. panta 2.–7. un 10. punktā un 29.a panta 1. un 2. punktā noteikto ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriju izpildi un ka uzņēmēji attiecīgajai dalībvalstij pēc pieprasījuma dara pieejamus datus, kas izmantoti minētās informācijas sagatavošanai.

Šajā punktā noteiktos pienākumus piemēro neatkarīgi no tā, vai atjaunīgās degvielas un pārstrādātos oglekļa kurināmos/degvielas ražo Savienībā vai importē. Informāciju par katra kurināmā/degvielas piegādātāja biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ģeogrāfisko izcelsmi un izejmateriālu veidu patērētājiem dara pieejamu operatoru, piegādātāju vai attiecīgo kompetento iestāžu tīmekļa vietnēs, un to ik gadu atjaunina.";

c) panta 4. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Komisija var nolemt, ka brīvprātīgas valsts vai starptautiskas shēmas, kas nosaka atjaunīgo degvielu un pārstrādātu oglekļa kurināmo/degvielu ražošanas standartus, sniedz pareizus datus par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem 29. panta 10. punkta un 29.a panta 1. un 2. punkta vajadzībām, pierāda atbilstību 27. panta 3. punktam un 31.a panta 5. punktam vai pierāda, ka biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo vai biomasas kurināmo/degvielu sūtījumi atbilst 29. panta 2.–7. punktā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem. Pierādot, ka ir izpildītas 29. panta 6. un 7. punkta prasības, operatori prasītos pierādījumus var sniegt tieši ieguves apgabala līmenī. Komisija 29. panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta ii) punkta nolūkā var atzīt platības, kas paredzētas, lai aizsargātu retas, apdraudētas vai izmirstošas ekosistēmas vai sugas, kuras par tādām atzītas starptautiskos nolīgumos vai iekļautas starpvaldību organizāciju vai Starptautiskās dabas aizsardzības savienības sastādītos sarakstos.”;

d) panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. Dalībvalstis var izveidot valsts shēmas, kurās visā pārraudzības ķēdē, ievērojot saskaņā ar 29.a panta 3. punktu izstrādāto metodiku, tiek verificēta atbilstība 29. panta 2.–7. un 10. punktā un 29.a panta 1. un 2. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, iesaistoties valsts kompetentajām iestādēm. Minētās shēmas var izmantot arī tam, lai verificētu Savienības datubāzē iekļautās informācijas precizitāti un pilnīgumu, pierādītu atbilstību 27. panta 3. punktam un sertificētu biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas ar zemu netiešas zemes izmantošanas maiņas risku.

Dalībvalsts par šādu valsts shēmu var paziņot Komisijai. Lai veicinātu šo shēmu divpusēju un daudzpusēju atzīšanu, Komisija šādu shēmu novērtē prioritārā kārtā. Komisija ar īstenošanas aktiem var nolemt, vai šāda paziņota valsts shēma atbilst šajā direktīvā izklāstītajiem nosacījumiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 34. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Ja lēmums ir pozitīvs, citas shēmas, ko Komisija atzinusi saskaņā ar šo pantu, attiecībā uz to kritēriju izpildes verifikāciju, attiecībā uz kuriem Komisija to ir atzinusi, neatsaka savstarpēju atzīšanu ar attiecīgās dalībvalsts valsts shēmu.

Attiecībā uz iekārtām, kuras ražo elektroenerģiju, siltumu un aukstumu un kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauda ir no 5 līdz 10 MW, dalībvalstis, lai nodrošinātu 29. panta 2.–7. un 10. punktā noteikto ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju kritēriju izpildi, izveido vienkāršotas valsts verifikācijas shēmas.”;

e) panta 9. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Ja uzņēmējs iesniedz pierādījumus vai datus, kas iegūti saskaņā ar shēmu, uz kuru attiecas saskaņā ar 4. vai 6. punktu pieņemts lēmums, dalībvalsts nepieprasa, lai uzņēmējs sniegtu papildu pierādījumus par atbilstību tiem shēmas aptvertajiem elementiem, attiecībā uz kuriem Komisija shēmu atzinusi.”;

f) panta 10. punktu aizstāj ar šādu:

“Pēc dalībvalsts pieprasījuma, kura pamatā var būt uzņēmēja pieprasījums, Komisija, balstoties uz visiem pieejamajiem pierādījumiem, pārbauda, vai attiecībā uz

atjaunīgo degvielu un pārstrādātu oglekļa kurināmo/degvielu avotu ir izpildīti 29. panta 2.–7. un 10. punktā un 29.a panta 1. un 2. punktā noteiktie ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriji.

Sešu mēnešu laikā no šāda pieprasījuma saņemšanas un saskaņā ar 34. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru Komisija ar īstenošanas aktiem nolemj, vai attiecīgā dalībvalsts drīkst vai nu

a) atjaunīgās degvielas un pārstrādātos oglekļa kurināmos/degvielas no šā avota ņemt vērā 29. panta 1. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētajām vajadzībām, vai,

b) atkāpjoties no šā panta 9. punkta, prasīt, lai piegādātāji, kas piegādā atjaunīgās degvielas un pārstrādātus oglekļa kurināmos/degvielas no šā avota, sniegtu papildu pierādījumus par atbilstību minētajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma sliekšņiem.”;

21) direktīvas 31. panta 2., 3. un 4. punktu svītro;

22) direktīvā iekļauj šādu pantu:

“31.a pants

Savienības datubāze

1. Komisija nodrošina, ka tiek izveidota Savienības datubāze, kas dod iespēju izsekot šķidrajām un gāzveida atjaunīgajām degvielām un pārstrādātajiem oglekļa kurināmajiem/degvielām.

2. Dalībvalstis prasa, lai attiecīgie uzņēmēji minētajā datubāzē laicīgi ievadītu precīzu informāciju par veiktajiem darījumiem un to degvielu ilgtspējas rādītājiem, uz kurām minētie darījumi attiecas, arī par to aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisijām no to ražošanas punkta līdz brīdim, kad tās Savienībā patērē. Datubāzē iekļauj arī informāciju par to, vai konkrētā sūtījumā iekļautas degvielas ražošanai ir sniegts atbalsts, un, ja ir, par atbalsta shēmas veidu.

Vajadzības gadījumā, lai uzlabotu datu izsekojamību visā piegādes ķēdē, Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 35. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai Savienības datubāzē iekļaujamās informācijas tvērumu vēl paplašinātu, tajā iekļaujot relevantus datus no degvielas ražošanai izmantotās izejvielas ražošanas vai savākšanas punkta.

Dalībvalstis prasa, lai degvielas piegādātāji Savienības datubāzē ievadītu informāciju, kas vajadzīga, lai verificētu 25. panta 1. punkta pirmajā daļā noteikto prasību izpildi.

3. Dalībvalstīm ir piekļuve Savienības datubāzei monitoringa un datu verifikācijas vajadzībām.

4. Ja izcelsmes apliecinājumi ir izsniegti par sūtījumā iekļautu atjaunīgo gāzu ražošanu, dalībvalstis nodrošina, ka minētie izcelsmes apliecinājumi, pirms tos var reģistrēt datubāzē, tiek anulēti.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka tās informācijas precizitāti un pilnīgumu, kuru uzņēmēji iekļauj datubāzē, verificē, piemēram, izmantojot brīvprātīgas vai valsts shēmas.

Datu verifikācijai brīvprātīgās vai valsts shēmas, ko Komisija atzinusi saskaņā ar 30. panta 4., 5. un 6. punktu, datu vākšanā par starpniekiem var izmantot trešās puses informācijas sistēmas, ja vien par šādu izmantošanu ir paziņots Komisijai.”;

23) direktīvas 35. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“Pilnvaras pieņemt 8. panta 3. punkta otrajā daļā, 29.a panta 3. punktā, 26. panta 2. punkta ceturtajā daļā, 26. panta 2. punkta piektajā daļā, 27. panta 1. punkta otrajā daļā, 27. panta 3. punkta ceturtajā daļā, 28. panta 5. punktā, 28. panta 6. punkta otrajā daļā, 31. panta 5. punkta otrajā daļā un 31.a panta 2. punkta otrajā daļā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no [šīs grozošās direktīvas stāšanās spēkā]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.”;

b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 7. panta 3. punkta piektajā daļā, 8. panta 3. punkta otrajā daļā, 29.a panta 3. punktā, 26. panta 2. punkta ceturtajā daļā, 26. panta 2. punkta piektajā daļā, 27. panta 1. punkta otrajā daļā, 27. panta 3. punkta ceturtajā daļā, 28. panta 5. punktā, 28. panta 6. punkta otrajā daļā, 31. panta 5. punkta otrajā daļā un 31.a panta 2. punkta otrajā daļā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.”;

c) panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“Saskaņā ar 7. panta 3. punkta piekto daļu, 8. panta 3. punkta otro daļu, 29.a panta 3. punktu, 26. panta 2. punkta ceturto daļu, 26. panta 2. punkta piekto daļu, 27. panta 1. punkta otro daļu, 27. panta 3. punkta ceturto daļu, 28. panta 5. punktu, 28. panta 6. punkta otro daļu, 31. panta 5. punktu un 31.a panta 2. punkta otro daļu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

24) pielikumus groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumiem.

2. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2018/1999

1) regulas 2. pantu groza šādi:

a) panta 11) punktu aizstāj ar šādu:

"11) "2030. gadam izvirzītie Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītāji" ir saistošais Savienības mēroga mērķrādītājs, kas paredz visā iekšējā tautsaimniecībā līdz 2030. gadam vismaz par 40 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas salīdzinājumā ar 1990. gadu, saistošais Savienības 2030. gada atjaunojamo energoresursu mērķrādītājs, kas minēts Direktīvas (ES) 2018/2001 3. pantā, Savienības līmeņa pamatmērķrādītājs, kas paredz līdz 2030. gadam vismaz par 32,5 % uzlabot energoefektivitāti, un 2030. gadam izvirzītais 15 % elektrotīklu starpsavienojumu mērķrādītājs, kā arī visi citi šādi mērķrādītāji, par kuriem Eiropadome vai Eiropas Parlaments un Padome varētu vienoties attiecībā uz 2030. gadu;";

b) panta 20) punkta b) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"b) to Komisijas ieteikumu kontekstā, kam pamatā ir saskaņā ar 29. panta 1. punkta b) apakšpunktu veiktā novērtēšana attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģiju, — dalībvalsts agrīni īstenots devums Direktīvas (ES) 2018/2001 3. pantā minētā Savienības saistošā 2030. gada atjaunojamo energoresursu mērķrādītāja sasniegšanā, to mērot attiecībā pret dalībvalsts nacionālajiem atjaunojamo energoresursu enerģijas atsauces punktiem;";

(2) regulas 4. panta a) punkta 2. apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"2) attiecībā uz atjaunojamo energoresursu enerģiju:

nolūkā sasniegt Savienības saistošo 2030. gada atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju, kas minēts Direktīvas (ES) 2018/2001 3. pantā, devums šā mērķrādītāja sasniegšanā, kas izteikts kā dalībvalsts no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā 2030. gadā ar indikatīvu trajektoriju šā devuma panākšanai no 2021. gada. 2022. gadā indikatīvā trajektorija sasniedz atsauces punktu vismaz 18 % apmērā no kopējā no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvara pieauguma, ja salīdzina attiecīgās dalībvalsts saistošo nacionālo mērķrādītāju 2020. gadam un tās devumu 2030. gada mērķrādītāja sasniegšanā. 2025. gadā indikatīvā trajektorija sasniedz atsauces punktu, kas ir vismaz 43 % no kopējā no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvara pieauguma, ja salīdzina attiecīgās dalībvalsts saistošo nacionālo mērķrādītāju 2020. gadam un tās devumu 2030. gada mērķrādītāja sasniegšanā. 2027. gadā indikatīvā trajektorija sasniedz atsauces punktu, kas ir vismaz 65 % no kopējā no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvara pieauguma, ja salīdzina attiecīgās dalībvalsts saistošo nacionālo mērķrādītāju 2020. gadam un tās devumu 2030. gada mērķrādītāja sasniegšanā.

2030. gadā indikatīvā trajektorija sasniedz vismaz dalībvalsts plānoto devumu. Ja dalībvalsts prognozē, ka tā savu saistošo nacionālo mērķrādītāju 2020. gadam pārsniegs, tās indikatīvā trajektorija var sākties līmenī, kuru tā prognozējusi sasniegt. Dalībvalstu indikatīvās trajektorijas, kopā ņemtas, sasniedz Savienības atsauces punktus 2022., 2025. un 2027. gadā un Savienības saistošo atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju 2030. gadam, kas minēts Direktīvas 2018/2001 (ES) 3. pantā. Neatkarīgi no dalībvalsts devuma Savienības mērķrādītāja sasniegšanā un dalībvalsts indikatīvās trajektorijas šīs regulas vajadzībām dalībvalstij ir brīva izvēle valsts rīcībpolitikas vajadzībām norādīt vērienīgākas ieceres.";

(3) regulas 5. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Dalībvalstis kopīgi nodrošina, ka to devumu summa sasniedz vismaz Savienības 2030. gada saistošā atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju, kas minēts Direktīvas (ES) 2018/2001 3. pantā.";

(4) regulas 29. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Atjaunojamās enerģijas jomā, veicot 1. punktā minēto novērtējumu, Komisija novērtē progresu, kas panākts attiecībā uz no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvaru Savienības bruto galapatēriņā, balstoties uz indikatīvu Savienības trajektoriju, kas 2020. gadā sākas no 20 % līmeņa, 2022. gadā sasniedz atsauces punktus vismaz 18 % līmenī, 2025. gadā — 43 % līmenī un 2027. gadā — 65 % līmenī no kopējā no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtās enerģijas īpatsvara pieauguma, ja salīdzina Savienības atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju 2020. gadam un Savienības atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju 2030. gadam, un 2030. gadā sasniedz Savienības atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju, kas minēts Direktīvas (ES) 2018/2001 3. pantā."

3. pants

Grozījumi Direktīvā 98/70/EK

Direktīvu 98/70/EK groza šādi:

1) direktīvas 1. pantu aizstāj ar šādu:

"1. pants

Darbības joma

Šī direktīva attiecībā uz autotransporta līdzekļiem un autoceļiem neparedzētu mobilo tehniku (arī iekšējo ūdensceļu kuģiem, kad tie nekuģo jūrā), lauksaimniecības un mežsaimniecības traktoriem un atpūtas kuģiem, kad tie nekuģo jūrā, uz vides un veselības aizsardzības apsvērumu pamata nosaka tehniskās specifikācijas degvielām, ko paredzēts izmantot ar dzirksteļaizdedzes un kompresijaizdedzes dzinējiem, ņemot vērā minēto dzinēju tehniskās prasības.";

2) direktīvas 2. pantu groza šādi:

(a) panta 1., 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem:

"1. "Benzīns" ir jebkura gaistoša minerāleļļa, kas paredzēta dzirksteļaizdedzes iekšdedzes dzinēju darbībai transportlīdzekļu piedziņai un kas atbilst KN kodiem 2710 12 41, 2710 12 45 un 2710 12 49;

2. “Dīzeļdegvielas” ir gāzeļļas, kas atbilst KN kodam 2710 19 43[28], kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 715/2007[29] un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 595/2009[30], un ko izmanto pašgājējiem transportlīdzekļiem;

3. “Gāzeļļas, kas paredzētas lietošanai autoceļiem neparedzētā mobilajā tehnikā (arī iekšējo ūdensceļu kuģos), lauksaimniecības un mežsaimniecības traktoros, kā arī atpūtas kuģos” ir jebkurš no naftas iegūts šķidrums, kas atbilst KN kodiem 27101943[31], kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2013/53/ES[32], Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 167/2013[33] un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/1628[34], un kas paredzēts lietošanai kompresijaizdedzes dzinējos;”;

(b) panta 8. un 9. punktu aizstāj ar šādiem:

“8. “Piegādātājs” ir kurināmā/degvielas piegādātājs, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001[35] 2. panta pirmās daļas 38) punktā;

9. “Biodegviela” ir biodegviela, kas definēta Direktīvas 2018/2001 2. panta pirmās daļas 33) punktā;”;

3) direktīvas 4. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Dalībvalstis prasa, lai piegādātāji nodrošinātu, ka tirgū laistās dīzeļdegvielas taukskābju metilestera (*FAME*) saturs nesasniedz 7 %.”;

(b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

---

[28] Šo KN kodu numerācija saskaņā ar kopējo muitas tarifu; Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.).

[29] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 715/2007 (2007. gada 20. jūnijs) par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai (OV L 171, 29.6.2007., 1. lpp.).

[30] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 595/2009 (2009. gada 18. jūnijs) par mehānisko transportlīdzekļu un motoru tipa apstiprinājumu attiecībā uz lielas celtspējas/kravnesības transportlīdzekļu radītām emisijām (*Euro VI*), par piekļuvi transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes informācijai, par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 715/2007 un Direktīvā 2007/46/EK un par Direktīvu 80/1269/EEK, 2005/55/EK un 2005/78/EK atcelšanu (OV L 188, 18.7.2009., 1. lpp.).

[31] Šo KN kodu numerācija saskaņā ar kopējo muitas tarifu; Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.).

[32] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/53/ES (2013. gada 20. novembris) par atpūtas kuģiem un ūdens motocikliem un ar ko atceļ Direktīvu 94/25/EK (OV L 354, 28.12.2013., 90. lpp.).

[33] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 167/2013 (2013. gada 5. februāris) par lauksaimniecības un mežsaimniecības transportlīdzekļu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību (OV L 60, 2.3.2013., 1. lpp.).

[34] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1628 (2016. gada 14. septembris) par prasībām attiecībā uz autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas iekšdedzes motoru gāzveida un daļiņveida piesārņotāju emisiju robežvērtībām un tipa apstiprināšanu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1024/2012 un (ES) Nr. 167/2013 un groza un atceļ Direktīvu 97/68/EK (OV L 354, 28.12.2013., 53. lpp.).

[35] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

"2. Dalībvalstis nodrošina, ka maksimālais pieļaujamais sēra saturs gāzeļļās, kas paredzētas izmantošanai autoceļiem neparedzētā mobilajā tehnikā (arī iekšējo ūdensceļu kuģos), lauksaimniecības un mežsaimniecības traktoros un atpūtas kuģos, ir 10 mg/kg. Dalībvalstis nodrošina, ka šķidrās degvielas, kas nav minētās gāzeļļas, iekšējo ūdensceļu kuģos un atpūtas kuģos var izmantot tikai tad, ja sēra saturs šajās šķidrajās degvielās nepārsniedz maksimāli pieļaujamo minēto šajās gāzeļļās.";

4) direktīvas 7.a–7.e pantu svītro;

5) direktīvas 9. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punkta g), h), i) un k) apakšpunktu svītro;

(b) panta 2. punktu svītro;

6) direktīvas I, II, IV un V pielikumu groza saskaņā ar šīs direktīvas I pielikumu.

4. pants

Pārejas noteikumi

(1) Dalībvalstis nodrošina, ka dati, ko savāc un dalībvalsts izraudzītajai iestādei ziņo attiecībā uz gadu [OV: aizstāt ar kalendāro gadu, kurā stājas spēkā atcelšana] vai tā daļu saskaņā ar Direktīvas 98/70/EK 7.a panta 1. punkta trešo daļu un 7.a panta 7. punktu, kurus ar šīs direktīvas 3. panta 4. punktu svītro, tiek iesniegti Komisijai.

(2) Komisija šā panta 1. punktā minētos datus iekļauj ziņojumos, kas tai jāiesniedz saskaņā ar Direktīvu 98/70/EK.

5. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2024. gada 31. decembrim. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

6. pants

Atcelšana

Padomes Direktīvu (ES) 2015/652[36] atceļ no [OV: aizstāt ar kalendāro gadu, kurā stājas spēkā atcelšana].

[36] Padomes Direktīva (ES) 2015/652 (2015. gada 20. aprīlis), ar ko nosaka aprēķina metodes un ziņošanas prasības, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/70/EK, attiecībā uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti (OV L 107, 25.4.2015., 26.–67. lpp.).

7. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*